

GLASILO OBČINE MEŽICA

ŠUMC

KAZALO

BESEDA UREDNICE

2

UVOD

3

USPEŠNA POGAJANJA
OBČINE MEŽICA S PETROL D.D.

4

DELO AMBULANT V
ZDRAVSTVENI POSTAJI MEŽICA

5

VOŠČILA -
NOVOROJENCI IN STAROSTNIKI

6

DAN ZDRAVJA V MEŽICI

6

NOVI, SVEŽI ZAČETKI
MEDGENERACIJSKEGA
CENTRA MEŽICA

8

OSKRBA POMOČI
POTREBNEMU SVOJCU

11

PRAVNI NASVET:
VERZIJSKI ZAHTEVEK

14

VRTEC MEŽICA:
NOVO ŠOLSKO LETO

15

OŠ MEŽICA:
DOBRODOŠLI PRVOŠOLČKI

16

OŠ MEŽICA:
LETNA SOLA V NARAVI

17

PORM:
MUSICA CREATIVA 2017

18

OŽIVLJENA PODOBA PRVEGA
KRALJA MATJAŽA NA PECI

20

MED-O-JED NA PECI

22

TEČAJ TENISA V MEŽICI

24

MARŠ NA ŠTENGE 2017

25

ŠPORTNA VADBA ZA OBČANE

26

VELIKA ZBIRKA STARIN
DRUŽINE TOPLER NA LEŠAH

27

VABILO:
RAZSTAVA - ODKRITA SKRIVNOST NARAVE,
JOŽEF PEČEČNIK JOC

28

MEŽIČARJI OD TU IN TAM:
SLAVICA IN HČI SANJA ROZMAN

29

MEŽIŠKI MOVŽNARJI

34

MEŽICA PLEŠE,
POJE IN IGRA 2017

35

NARODNI DOM MEŽICA:
OTROŠKI ABONMA

38

VABILO:
OTVORITEC MCM

38

Beseda urednice

Lep jesenski pozdrav bralkam in bralcem Šumca.

Za ta uvodnik izbiram besede še posebej spoštljivo.
Zapisane so namreč v petdeseti številki našega Šumca.

Okrogle številke nas nekako obrnejo nazaj, v pregled dotedanjih let, dogodkov, številčk časopisa ... V naši petdesetki se ne skriva ravno toliko let (po slednjih je Šumc dokaj mlad), kaže pa trud in delo vseh nas, ki z zapisi dokumentiramo življenje in dogajanje v Mežici.

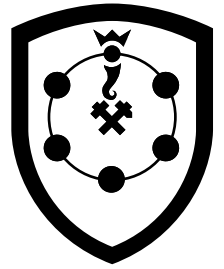
Sama sem zadnjih triindvajset številčk natančno prebrala vsaj dvakrat. To mi je naložila vloga lektorice in zanjo sem hvaležna, saj bi kot površna bralka določene teme le preletela in s tem izgubila vpogled v zanimivo in pestro žuborenje življenja v našem kraju, v njegovo zgodovino ter v širino in veličino njegovih ljudi. Že vsaj triindvajset številčk ne verjamem več tistim, ki ocenijo kar tako, »čez palec«, in trdijo, da v Šumcu ni nič kaj za prebrati.

Zadnjih petnajst številčk sem na vse, kar prihaja v naše uredništvo, pozorna še toliko bolj. Za napisano sem, tako trdi zadnja izmed teh strani, tudi odgovorna. Z uredniškim odborom se trudimo zajeti čim širšo sliko in popisati čim več dogodkov. Njegovi člani so neodvisni in suvereni. Nismo novinarji, pa tudi nismo »občinsko trobilo«. Smo pa ustvarjalci občinskega glasila, zato namenimo kakšno stran tudi pregledu dosežkov, investicij ... s strani občine. Šumcu čestitke za okroglo številko, tistim, ki so uvodnike podpisovali pred mano, pa vse spoštovanje in iskrena hvala za dobro uhojeno strugo.

Vse lepo želim.

Jerneja Vertačnik

Spoštovane občanke in občani,

september je tu, narava že skrbi za lepoto preobrazbo na vrtovih, travnikih in v gozdovih. To je mesec, ki nam podarja plodove in že počasi barva liste.

Dnevi so krajši in marsikatero jutro se meglicam prav nič ne mudi pobegniti pred sončnimi žarki. Letošnji september pa je tudi precej moker, zagotovo se strinjate, da že kar malo preveč.

Pred vami je jubilejna – 50. številka Šumca, tokrat pisano obarvana s poletnimi dogajanjem v naši občini.

Tako kot narava, je tudi naše delo na očeh vseh nas. Trudimo se, da ste seznanjeni z vsem, kar načrtujemo, kar počnemo, kako delamo in, seveda, za kakšno ceno. Dobro opravljeno delo je dokaz, da držimo besedo, da je načrtan program dobro pretehtan in da ga znamo in zmoremo izvesti. Večino letošnjih naložb smo tako že uspešno zaključili, v teku pa je še izgradnja nove tržnice, pešpot na Stržovo, položitev kanalizacijskega voda na desni strani Meže ter preplastitev ceste in dvorišča pred bloki na Poleni.

Nove poti, ulice, stavbe in športni objekti naš kraj prav gotovo delajo lepšega in privlačnejšega. Solidarnost, zaupanje, druženje, povezovanje, pogum, vztrajnost in medsebojno sodelovanje pa nas zagotovo delajo boljše.

Drage občanke in občani, v želji da kar najbolje izkoristite in preživite še zadnje poletne dni, vam želim vse dobro,

Vaš župan,
Dušan Krebel

USPEŠNA POGAJANJA Občine Mežica s Petrol d.d.

Občina Mežica je uspešno zaključila pogajanja s koncesionarjem Petrol d.d. o ceni za čiščenje odpadnih voda v občini Mežica.

Občina Mežica je v letu 2001 z družbo Petrol d.d. sklenila pogodbo o izgradnji centralne čistilne naprave in koncesiji za čiščenje odpadnih voda v občini Mežica. Pogodba določa ceno čiščenja odpadnih voda za uporabnika, razliko do polne cene t.i. storitvene pristojbine pa je dolžna plačati Občina Mežica iz vsakoletnega proračuna. Od začetka delovanja čistilne naprave leta 2005 dalje se je zaradi indeksacije povečevala cena za uporabnike, zaradi manjšega vtoka odpadnih vod v čistilno napravo od načrtovanih količin pa se je povečeval tudi delež, ki ga je bila dolžna doplačevati Občina Mežica.

Ker so pogodbene finančne obveznosti Občine Mežica do družbe Petrol d.d. z leti postajale že nevzdržne, smo leta 2011 s pogajanja dosegli delni finančni odpustek za obdobje 5 letih. Po

preteku tega 5 letnega obdobja pa so finančne obveznosti Občine Mežica v vsakoletnem proračunu ponovno presegale številko 100.000 EUR. Ponovno smo začeli s pobudami do koncesionarja, da nam odobri določen odpust obveznosti, vendar žal nismo bili uslišani. Ker smo uvideli, da s pobudami in prošnjami ne bomo uspešni, smo se odločili, da pristopimo k stvari celovito in se pripravimo na pogajanja z argumenti in dokazi, ki bi koncesionarja vendarle na nek način prisilili v pogajanja za znižanje cene storitvene pristojbine. Poleg iskanja pravnih in ekonomskih možnosti za spremembo koncesijske pogodbe smo več mesecev spremljali tudi samo delovanje čistilne naprave in tozadevno izpolnjevanje vseh pogodbenih obveznosti koncesionarja. Pri tem delu naloge nam je neprecenljivo pomagal naš občan mag. Drago Dretnik, za kar se mu še na tem mestu iskreno zahvaljujemo.

V začetku leta smo se, dobro podkrepljeni s strokovnimi argumenti in materialnimi dokazi o delovanju čistilne naprave, začeli pogajati s Petrol d.d.. Pogajanja so bila dolgotrajna in trda, vendar nam je na koncu vendarle uspelo.

Sklenili smo aneks h koncesijski pogodbi, v katerem je dosežen trajen 84 % popust plačila razlike storitvene pristojbine za Občino Mežica. Nominalno bo to v prihodnjih letih pomenilo, da bo Občina Mežica na letni ravni družbi Petrol d.d. za čiščenje odpadnih vod iz proračuna plačevala namesto cca. 115.000 EUR le cca. 18.000 EUR. Vsakoletni prihranek bomo tako lahko namenili za investicije, ki bodo našim občankam in občanom omogočale še bolj kvalitetno življenje v naši občini.

Občina Mežica

DELO AMBULANT

V ZDRAVSTVENI POSTAJI MEŽICA

Po odhodu zdravnice Špele Resnik so v ZP Mežica nastale težave z zagotavljanjem nemotene zdravstvene oskrbe bolnikov. Za odpravo problema in v iskanju rešitev smo na Občini Mežica vložili ogromno truda in večkrat zahtevali od direktorja ZD Ravne na Koroškem, mag. Stanislava Pušnika, celovito in dolgoročno rešitev, ki bo občanom in občankam Mežice zagotavljala vso potrebno zdravstveno oskrbo na primarni ravni. Z direktorjem ZD Ravne na Koroškem smo opravili številne pogovore, problematika se je večkrat obravnavala tako na naših matičnih odborih kot tudi na občinskem svetu. Direktor ZD Ravne na Koroškem je vedno dajal zelo pomirjujoče odgovore in zagotovila, da se bo situacija uredila. Kljub temu pa nam občani sporočate, da so razmere v ZP Mežica za bolnike pogosto zelo neprijetne (nestalnost izbranega osebnega zdravnika,

čakalne vrste, naročanje na pregled itd.) .

Zadnja informacija iz ZD Ravne na Koroškem v zvezi z delom ambulant v ZP Mežica je naslednja:

SA MEŽICA 1:

- zdravnica Tadeja Turšič (september in oktober 2017)
- zdravnik po pripravništvu (november in december 2017)

SA MEŽICA 2:

- zdravniki po tedenskem razporedu (ob petkih zdravnica Maruša Lesjak Triplat)

Po zaključku specializacije, v decembru 2017, bo eno ambulanto prevzela zdravnica Maruša Lesjak Triplat, drugo ambulanto bo z januarjem 2018 prevzela novo zaposlena zdravnica. Morebitne odsotnosti bodo pokrivali zdravniki iz drugih ambulant in specializanti. V primeru dodatnega

zdravnika bo v ZP Mežica tudi tretja ambulanta.

Težave se pojavljajo tudi pri naročanju bolnikov na pregled, zato smo zahtevali pisni protokol naročanja pacientov. V ZD ravne na Koroškem zagotavljajo, da so po telefonu dosegljivi v ordinacijskem času ambulant na telefon: 02 87 02 133 in 02 87 02 135 in na naslovih elektronske pošte: sa1-mezica@zd-ravne.si in sa2-mezica@zd-ravne.si ter osebno v ambulantah. Hkrati pa obljublajo, da bodo sistem naročanja v kratkem še izboljšali.

Občina Mežica, kot soustanovitelj ZD Ravne na Koroškem, bo še naprej zahtevala od direktorja ZD Ravne na Koroškem, da v ZP Mežica uredi razmere na nivo kot si ga naše občanke in občani zaslužijo.

Občina Mežica

V imenu občanov
Mežice in v svojem
imenu **ISKRENE**
ČESTITKE VSEM
STAROSTNIKOM,
NOVOROJENCEM IN
NJIHOVIM STARŠEM.

župan **Dušan Krebel**

Novorojenčki

JAKA DOBELŠEK
ANA ŠUMAH
EMIR ĐULIĆ
NENA LEVER
JAN PLEMEN
MARIO SIMIĆ
OSKAR ŠTIRN
NAJA TOMAŠ
KRISTINA JELEN
BINE NOVOSEL
PATRIK KRSNIK

85 let

ANICA KODELA
ELIZABETA LESKOVŠEK
ANA MLAKAR
ROZALIJA PERNEK
IVANA PUSTOSLEMŠEK
DANIJEL STEPIŠNIK
MILKA ZBIČAJNIK
ANA ŽAGAR

90 let in več

VIDA KRESNIK HROVAT
MARIJA ODERLAP
MARIJA KORDEŽ
FRANČIŠKA BURJAK
MARIJA HOMER
MARIJA LASNIK
LJUDMILA BRUDER

DAN ZDRAVJA V MEŽICI

POSTREGEL Š KORISTNIMI NAPOTKI ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE

5. septembra so Mežičani lahko preverili stanje telesa in duha na platoju pred Narodnim domom Mežica, kjer so se zbrali izvajalci programov spodbujanja zdravega načina življenja in pripravili vrsto aktivnosti iz naslova zdravega načina življenja, zdravega načina prehranjevanja, pa tudi vrsto preventivnih aktivnosti v smeri odkrivanja in preprečevanja bolezenskih stanj.

Zdravstvenovzgojni center Zdravstvenega doma Ravne na Koroškem (ZVC ZD Ravne) in Nacionalni inštitut za javno zdravje, Območna enota Ravne na Koroškem (NIJZ), sta v sodelovanju z Občino Mežica na Dan zdravja povabila številna društva, zavode in druge organizacije, ki se ukvarjajo z zdravjem. Številni so se povabilu odzvali.

V dopoldanskih urah so se obiskovalci lahko sprehodili skozi model debelega črevesa z bolezenskimi spremembami, ekipa programa SVIT pa je pripravila predstavitev programa presejanja in zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki. Svojo osebno izkušnjo je z obiskovalci delil ambasador SVIT-a, Jože Pratnekar.

V Društvu Šola zdravja, skupini Mežica, so organizirali vodeno telovadbo, ki je potekala hkrati z delavnicami za najmlajše. K ustvarjalnim igram in gibanju je otroke iz Vrtca Mežica nagovarjala ekipa NIJZ. Po vadbi so otroke povabili na okrepčilni sadno-zelenjavni napitek iz ekoloških pridelkov, ki ga je ponujala Eko kmetija Dvornik.

Koristnih informacij res ni manjkalo. ZVC ZD Ravne je predstavil programe krepitve zdravja, Koroško društvo za boj proti raku pa ukrepe za boj proti tej zahrbtni bolezni. Na stojnicah si je bilo mogoče izmeriti tudi krvni sladkor, holesterol in krvni tlak, meritve sta izvajala Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Koroške in Društvo diabetikov Koroške. Svoje aktivnosti sta predstavila še

Društvo Šola zdravja, skupina Mežica

Eko kmetija Dvornik

Meritve krvnega tlaka, sladkorja in holesterola

Prikaz AED in postopkov oživljanja

Dan zdravja 2017

Šolarji OŠ Mežica pred modelom debelega črevesa

Svit program z ambasadorjem Jožetom Partnekarjem

Vrtec Mežica

Čebelarska družina Mežica in Medgeneracijski center Mežica, v katerem lahko svoj prostor za razna izobraževanja, delavnice, predavanja ipd. med drugimi najdejo tudi omenjena društva.

Koronarni klub Mežiške doline je pripravil prikaz delovanja avtomatskega eksternega defibrilatorja (AED) in postopkov oživljanja. Predavanju so z zanimanjem prisluhnili tudi šolarji OŠ Mežica. V občini Mežica sta bili slavnostno otvorjeni še dve dodatni AED napravi in sicer na lokacijah Narodni dom Mežica in Športna hala Mežica. Skupno so tako v Mežici trenutno na voljo že štiri AED naprave (poleg dveh novih lokacij še na lokacijah Restavracija Polena in NLB Mežica).

V popoldanskem času sta v sončnem vremenu iz Športnega parka Mežica po »Pešngi« krenili še dve skupini pohodnikov, ki so svojo kondicijo

preverjali na testu hoje. Preizkus telesne zmogljivosti je organiziral ZVS ZD Ravne.

Tovrstne preventivne aktivnosti so izjemno pomembne, saj se na ta način ljudje naučijo prepoznavati dejavnike tveganj in, še pomembneje, preprečevati njihov pojav, so si bili enotni vsi sodelujoči na Dnevu zdravja. Vsak posameznik pa mora priznati odgovornost do samega sebe vsaj do te mere, da se pouči o lastnem zdravstvenem stanju in o tem, kako ostati zdrav.

Če ste Dan zdravja zamudili letos, ga nikar ne zamudite prihodnje leto, na Občini Mežica namreč upamo, da bo prireditev postala tradicionalna.

Služba za gospodarstvo
Jana Horvat Tomaž

NOVI, SVEŽI ZAČETKI MEDGENERACIJSKEGA CENTRA MEŽICA

Kje se lahko na enem mestu udeležite najrazličnejših aktivnosti, se zabavate, družite ob kavi, igrate družabne igre, namizni tenis ali zračni »ice hockey«? Kje se lahko rekreirate ali greste v kino? Ne, ne govorim o Disneylandu ali čem podobnem, govorim o našem in vašem Medgeneracijskem Centru Mežica. Ko nas boste obiskali ali če nas že ste, boste vedeli o čem govorim. Medgeneracijski Center Mežica ali krajše

MCM je prostor, v katerem so dobrodošli vsi od najmlajših do malo starejših občanov in vsi, ki se želijo družiti med generacijami. Radi bi poskrbeli, da se pri nas počutite, kolikor je mogoče domače. Vedno prijazno osebje bo za vas poskrbelo, da vam nikoli ne bo dolgčas, saj se lahko pridružite najrazličnejšim aktivnostim, ki jih vam ponujamo. Kar je pa seveda najlepše, je pa, da si te različne aktivnosti lahko izberete tudi sami. Kaj to

točno pomeni? To enostavno pomeni, da nas obiščite ali kontaktirate, poveste kaj bi radi počeli v našem Centru in mi vam bomo pomagali, da aktivnosti prilagodimo času in prostoru v MCM. Oh, kako enostavno, kajne?

Medgeneracijski Center Mežica je šele v t.i. začetni fazi delovanja, saj uradne otvoritve še ni bilo (ta je predvidena v zadnjem tednu septembra). Ampak že v tem kratkem času

Zabavna skupinska slika »Šola šala«

Predavanje g. Kralja o uspešni slovenski knjigi Melodija barv

Zanimiva izobraževalna predavanja v okviru »Petida«

V tej skupini ni nikoli dolgčas«

smo imeli veliko predavanj, različnih ustvarjalnih skupin, tudi dva tedna aktivnosti za otroke v okviru projekta »Vesela šola šala«. Ob tej priložnosti se moramo tudi zahvaliti vsem, ki so sodelovali v tem čudovitem projektu, saj je bil odlično organiziran. Najpomembnejši pa so seveda otroci, ki so neizmerno uživali v našem Centru, saj je za njih bil najhujši del, ko je napočil čas za odhod domov.

Obiskal naš je že tudi g. Kraj ki nam je predaval o svojih začetkih risanja, načinu barvanja in seveda povedal nekaj več o svoji knjigi »Melodija barv«, ki je znana po vsej Sloveniji. Prav tako smo v okviru projekta sodelovali z zavodom za raziskovanje in razvoj pedagoške in kulturno-umetniške prakse »Petida«, kjer so se odrasli in otroci izobraževali o različnih načinih fotografiranja in umetnostni risanja. Večkratno sodelovanje z vrtcem in OŠ Mežica se je v preteklosti tudi izkazalo za čudovito izkušnjo, tako za nas, kot tudi za otroke. Ob koncu šolskega leta smo za otroke iz vrtca in osnovne šole pripravili predstavo »Avtobluz« v Narodnem domu Mežica, ki

so nam jo zaigrali mentorji in uporabniki Centra za usposabljanje, delo in varstvo iz Črne na Koroškem. Tudi naš vedno aktivni župan Mežice g. Dušan Krebel, se je udeležil veliko dosedanjih dogodkov, za kar smo mu zelo hvaležni, saj s tem spodbuja občane, udeležence in mentorje vseh teh projektov in aktivnosti, da se v prihodnje tudi nadaljujejo. Zato se tudi mi v Medgeneracijskem Centru ne želimo ustaviti in nadaljujemo z aktivnostmi in projekti. Ponosni smo na našo razstavo ročnih del, ki je nastala ob srečanjih naše redne vsakotedenske skupine. Pri tej aktivnosti vsak teden nastane nekaj novega, kot so verižice, razni ročni dodatki iz fimo mase in še marsikaj zanimivega. Redna aktivnost, ki jo izvajamo je tudi »druženje z gospo Irmo«, kjer potekajo razni pogovori o boljšem življenju, našem telesu, o pravilnem prehranjevanju itd.. Seveda pa imamo še tudi bolj zabavno obarvane redne aktivnosti, kot so igranje kart, družabnih iger, metanje pikada in igranje namiznega tenisa. In pravo to naredi naš Center tako zanimiv. Razgibanost aktivnosti, kjer se lahko vsak dan kaj novega naučite ali pa se enostavno pridete spotiti in rekreirati.

Kot koordinator aktivnosti v medgeneracijskem centru, zaposlen preko javnih del na Občini Mežica, sem v prvih slabih treh mesecih službovanja doživel že marsikaj. Seveda, kot v vsaki službi, so najbolj pomembni medsebojni odnosi znotraj naše ekipe. Ne samo, da so me dobro sprejeli medse,

ampak mi z veseljem pomagajo, delijo nasvete in se skupaj z njimi učim kako postati boljši delavec. Vesel sem, da lahko rečem, da smo prej v skoraj prijateljskih odnosih kot službenih, ampak seveda služba je še vedno na prvem mestu. Ne morem pa brez tega, da se ne bi zahvalil predvsem naši skupini druženja, katera k nam zahaja vsak teden. To je skupina zabavnih malce starejših gospodičen, s katerimi mi nikoli ni dolgčas. Vedno spijemo kakšno kavico, se pogovorimo in nasmejemo, kar bi po mojem mnenju moralo biti za vsakega vsakdanje opravilo. Saj veste, smeh je pol zdravja. Osebnost imam rad razgibano, timsko delo, kar v našem Centru sigurno je. V teh slabih treh mesecih se skoraj ne morem spomniti, kaj še nisem počel (malo v šali, malo zares). Od sodelovanja pri izvajanju projektov, animiranja otrok, učenja osnov računalništva, čiščenja, do, navsezadnje, pisanje tega članka in seveda bi še lahko našteval. Trenutno me najbolj zanima moja prihodnost in prihodnost Medgeneracijskega Centra. Moja vizija Centra je združiti obe generaciji v eno. Združiti izkušnost in mladost. Ampak o tem je lahko govoriti, težje pa storiti. Pomembno je, da prisluhnemo drug drugemu, čeprav nam včasih ni všeč, kaj ima druga oseba za povedati. Ne pozabite, da smo vsi drugačni, vsi smo samo svoj jaz. S sodelovanjem se da napraviti veliko več kot sprva mislite, zato bodite potrpežljivi in strpnejši do drugih in verjemite, da bomo samo tako prišli daleč. To misel lahko potrdim z našim

odličnim sodelovanjem s Koroškim Medgeneracijskim Centrom z Raven na Koroškem. S skupnimi močmi ustvarjamo nove projekte, nove aktivnosti, ki so se, in se še bodo dogajale v našem Centru. V bližnji prihodnosti bomo z namenom socialne aktivacije izvajali delavnice, ki bodo v pomoč občanom, ki se srečujete z obolenimi svojci ali pa bi se o teh tematikah radi kaj novega naučili. Osebnostno se moram zahvaliti tudi vsem zaposlenim v KMC, saj so mi s svojim znanjem in prijaznostjo v veliko pomoč. Ravenski Medgeneracijski Center že obratuje več kot tri leta, zato sem jih tudi sam obiskal, da boljše razumem delovanje in organiziranost takšne pomembne ustanove. V okviru projekta »Dogaja se« pa sodelujemo tudi z regijskim večgeneracijskim centrom iz Radelj ob Dravi. Prav tako nam je v veselje sodelovanje z Domom starejših na Fari s Prevalj.

Upam, da ste izvedeli vsaj nekaj malega o Medgeneracijskem Centru Mežica. Če pa vas zanima še več, nas obiščite, saj smo vam na voljo vsak dan med tednom, od 9. do 17. ure. Pridite k nam z novimi idejami, novimi aktivnostmi, saj je pri nas dobrodošel vsak, ne glede na starost. In prav tega si želimo vsi, predavanja znanj, saj se tako lahko drug od drugega naučimo nekaj novega – mlajši od starejših in obratno. Obiščite nas v Medgeneracijskem Centru Mežica, tu se vedno kaj dogaja!

Nejc Hancman,
koordinator aktivnosti v MCM

tečaj:

OSKRBA POMOČI POTREBNEMU SVOJCU

Mreženje storitev oskrbe na domu v modelu kreditnega sistema točk

Namen programa: Osrednji namen tečaja Oskrba pomoči potrebnemu svojcu je krepitev socialne mreže ljudi, ki potrebujejo pomoč. Usposabljali bomo sorodnike, ki za svoje pomoči potrebne svojce skrbijo v domačem okolju. S programom bodo usvojili praktične in teoretične veščine izvajanja oskrbe. Prav tako bomo usposabljali prostovoljce, ki bodo v pomoč sorodnikom ali jih bodo nadomestili tam, kjer jih nimajo.

Tečaj bo sestavljen iz štirinajstih različnih modulov. Posamezna delavnica bo trajala tri šolske ure.

Lokacija izvajanja: Medgeneracijski center Mežica, Ob Šumcu 9

Prijava na usposabljanje: Medgeneracijski center Mežica, Ob Šumcu 9

Elektronski naslov: mc.mezica@gmail.com

tel.: 02 620 92 08

gsm: 041 450 192

TEMATSKI SKLOPI

Delavnica 1: PREDSTAVITEV PROJEKTA IN KREDITNEGA SISTEMA TOČK Predavateljica: mag. Marjana Kamnik	Delavnica 8: RAVNANJE Z OSEBO, KI JE NOSILEC BOLNIŠNIČNE OKUŽBE V DOMAČEM OKOLJU Predavateljica: Janja Marzel, vodja zdravstvenih storitev PE SG
Delavnica 2: PSIHOTERAPEVTSKA KOMUNIKACIJA Predavatelj: prof. dr. Peter Praper, spec. klin. psih.	Delavnica 9: DEMENCA NAM UKRADE SPOMIN – IZZIVI ALZHEIMERJEVE BOLEZNI IN VALIDACIJA OSEB Z DEMENCO Predavateljci: dr. med., specialistka nevrologije Iwona Ewa Kosi in spec. inovativne validacije Ivana Peruš
Delavnica 3: KAKO VZPOSTAVITI KOMUNIKACIJO Z GLUHIMI OSEBAMI? Predavateljci: Milena Pečovnik, predsednica DGN Koroška in Aleksandra Logar, tolmačka	Delavnica 10: PALIATIVNA ZDRAVSTVENA NEGA IN OSKRBA Predavateljica: Andreja Kramljak, vodja nege PE SG
Delavnica 4: SOCIALNOVARSTVENE STORITVE V LOKALNEM OKOLJU Predavateljica: Sandra Pavše, univ. dipl. socialna delavka	Delavnica 11: STRES – KAKO POSKRIBIMO ZASE Predavateljica: Damjana Šmid, prof. soc. pedagog
Delavnica 5: POMOČ PRI ŽIVLJENJSKI AKTIVNOSTI – OSEBNA HIGIENA IN OBLAČENJE Predavateljica: Andreja Kramljak, vodja nege PE SG	Delavnica 12: PREVENTIVA PRED IZGORELOSTJO Predavateljica: Damjana Šmid, prof. soc. pedagog
Delavnica 6: OSNOVE ZDRAVE IN DIETNE PREHRANE STAROSTNIKA Predavatelj: Hubert Stopar, dietni kuhar	Delavnica 13: ZAKLJUČNA DELAVNICA Predavateljci: mag. Marjana Kamnik in Tanja Golob, mag. prof. geo. in mag. prof. soc.
Delavnica 7: PRAVILNE TEHNIKE Premeščanja Predavateljica: Vesna Gologranc, dipl. fizioterapevtka	Delavnica 14: SREČANJE SKUPINE ZA SAMOPOMOČ Predavateljci: mag. Marjana Kamnik in Tanja Golob, mag. prof. geo. in mag. prof. soc.

Predsednica: **mag. Marjana Kamnik** • Koordinatorica: **Tanja Golob, mag. prof. geo in mag. prof. soc.**

TEČAJ OSKRBE POMOČI POTREBNEMU SVOJCU V MODELU KREDITNEGA SISTEMA TOČK

Koroški medgeneracijski center na Ravnah na Koroškem in Medgeneracijski center Mežica že vse od nastanka uspešno sodelujeta. S sinergičnim sodelovanjem želimo lokalnemu prebivalstvu ponuditi raznolike prostočasne, rekreativne in izobraževalne aktivnosti in tako dolgoročno prispevati k večji kakovosti življenja ljudi.

Tokrat smo se odločili, da občanom občine Mežica ponudimo izobraževalni tečaj Oskrba pomoči potrebnemu svojcu.

Večina sorodnikov želi za starejše svojce poskrbeti v domačem okolju. In prav z izobraževalnim tečajem Oskrba pomoči potrebnemu svojcu »Mreženje storitev oskrbe na domu v modelu kreditnega sistema točk« želimo sorodnike in prostovoljce naučiti, kako skrbeti za starejše ljudi doma. Lansko leto smo na Ravnah na Koroškem izvedli pilotni tečaj, ki je bil s strani udeležencev pozitivno ovrednoten, saj so pridobili številna uporabna znanja (kako spoznaš, da ima oseba demenco in kako ravnati v teh stanjih; kako pravilno premeščati osebe; kako ravnamo z osebo, ki je nosilec bolnišnične okužbe; skrb pred izgorelostjo oseb, ki storitve ponujajo itd.).

Na podlagi pozitivnih povratnih informacij smo se odločili, da tečaj Oskrba pomoči potrebnemu svojcu ponudimo in izvedemo tudi pri vas, v Mežici. Primer dobre prakse bomo dodatno nadgradili in tako občanom omogočili, da pridobijo praktične in teoretične veščine izvajanja oskrbe na domu.

Tečaj bo potekal na treh lokacijah in tudi v Medgeneracijskem centru Mežica. Sestavljen bo iz štirinajstih različnih modulov, ki vključujejo naslednje vsebine: psihoterapevtska komunikacija; komunikacija z gluhihimi in naglušnimi osebami; socialnovarstvene storitve v lokalnem okolju; pomoč pri življenjski aktivnosti – osebna higiena in oblačenje; osnove zdrave in dietne prehrane starostnika; pravilne tehnike premeščanja; ravnanje z osebo, ki je nosilec bolnišnične okužbe v domačem okolju; demenca

– Izzivi Alzheimerjeve bolezni in validacija oseb z demenco; stres – kako poskrbimo zase; preventiva pred izgorelostjo.

Tečaj smo uspešno prijaviili na razpis za izbor operacij izvajanja Strategije lokalnega razvoja LAS Mežiške doline v programskem obdobju 2014–2020, financiran bo iz sredstev ESRR in bo za vse udeležence brezplačen.

Prijave zbiramo na telefonskih številkah:
02 620 92 08, 041 450 192;
e-pošta:
mc.mezica@gmail.com.

Koordinatorica:
Tanja Golob, mag. prof. geo.
in mag. prof. soc.

Odgovorna oseba programa:
mag. Marjana Kamnik

Otroška igra je nedolžna.

Razen, kadar ni.

NLB Vita Nezgoda

Otroci so v poletnih mesecih še posebej živahni. Ker pa že en sam trenutek neprevidnosti lahko pripelje do poškodb, priporočamo sklenitev nezgodnega zavarovanja NLB Vita Nezgoda Junior.

Pri NLB Viti Nezgodi Junior lahko **izbirate med tremi paketi**:

Paket PREVIDNI za vse, ki vam je pomembna visoka zavarovalna vsota v primeru invalidnosti. Letna premija znaša že **od 20,41 evrov**.

Paket AKTIVNI za vse, ki želite ob relativno visoki zavarovalni vsoti za trajno invalidnost poskrbeti tudi za nadomestilo v primeru lažjih poškodb otroka. Letna premija je že **od 21,82 evrov**.

Paket ŠPORTNIK je odlična izbira, če je vaš otrok član športnega društva in starejši od 6 let. Letna premija že **od 39,33 evrov**.

Zavarovanje lahko sklenete v **NLB Poslovalnici Mežica**, kjer vam bodo bančni komercialisti z veseljem posredovali tudi več informacij o zavarovanju.

S sklenitvijo nezgodnega zavarovanja za vaše najmlajše poskrbite, da posledicam nezgod ne bodo sledile še finančne težave.

Zavarovanje, ki ga ne potrebujete. Razen, kadar ga.

NLB Vita

Zelo življenjska zavarovalnica.

SAMI SKRIBITE ZA OTROKA, PREŽIVNINE PA ŠE SPLOH NIMATE UREJENE? NA VOLJO VAM JE VERZIJSKI ZAHTEVEK

Danes je veliko zakon-skih zvez in izvenzakon-skih skupnosti, katere razpadejo, otroci ostanejo pri enem od staršev, formalno pa se tega razmerja dolgo časa ne uredi. Veliko razpadlih družin formalnosti ureja, ko jih v to prisilijo Centri za socialno delo, šole, vrtci in druge ustanove, katere želijo jasen status družine, v kateri otrok živi, in želijo preveriti, kdo je upravičen do določenih socialnih transferjev. Dokler razpadla družina ne sproži postopka dodelitve otroka, določitev stikov in preživnine, skrbnik, pri katerem je otrok, ne more zahtevati preživnine in ne more uveljavljati pravic samohranilca ali samohranilke.

To pa še ne pomeni, da za obdobje, ko sami skrbite za otroka in nimate določene višine preživnine, prav tako pa preživnine v pavšalnem znesku ne prejimate, niste upravičeni do ničesar.

Za navedeno obdobje od razpada zveze, ko ste sami prevzeli skrb za otroka, in vse do vložitve tožbe za določitev preživnine vam pripada povračilo stroškov preživljanja – verzijski zahtevek.

Gre za materialni zahte-

vek tistega starša, kateri sam preživlja otroka, proti staršu, kateri stroškov s preživljanjem nima. Zahtevek zastara v petih letih. Ne gre za razmerje med otrokom in staršem pač pa za materialni zahtevek.

Mogoče za bolj jasno sliko pojasnim s primerom.

Zveza med Markom in Majo je razpadla aprila 2014, ko se je Marko odselil iz skupnega bivališča in prepustil Maji hčerko, katera je bila stara komaj eno leto. Maja je bila prisiljena sama poskrbeti za vse, a ker je imela na voljo za varstvo svojo babico, se na centru za socialno delo ni oglašala, niti ni zaprosila za povišan otroški dodatek, pač pa je prejemale povsem enakega kot pred tem, da je Marko odšel. Otrok je bil doma v varstvu, stike z očetom je imel ob vikendih, stroške preživljanja pa je nosila mati sama, saj oče prostovoljno ni želel kaj prispevati k preživljanju hčerke, Maja pa ga v to ni želela siliti ali ga prositi za pomoč. Septembra 2016 je šel otrok prvič v vrtec, ob vpisu otroka v vrtec pa so želeli potrdilo, da je Maja mati samohranil-

ka, poklicali so jo tudi s Centra za socialno delo v zvezi z dohodki, katere prejema oče, saj namreč nihče ni bil obveščen o tem, da je zveza dejansko razpadla. Maji so svetovali, da vloži tožbo na določitev preživnine. Junija 2016 je tako vložila tožbo na dodelitev otroka, določitev stikov in preživnine. S tožbo se je uredila dodelitev in stike, določila pa se je tudi preživnina, katero je dolžan oče plačevati vsak mesec od vložitve tožbe dalje. A ker je Maja sama skrbela za otroka od aprila 2014 do junija 2016 lahko s tožbo na plačilo verzije zoper očeta zahteva povračilo dejanskih stroškov, katere je imela s preživljanjem otroka v tem obdobju in bi jih bil do polovice dolžan nositi oče.

Tožba na plačilo verzije, oziroma verzijski zahtevek na takšen način nekako nadomesti finančni primanjkljaj, do katerega je pri preživljanju otroka prišlo, ker se preživnina ni plačevala že prej, torej, povedano drugače, v kolikor se preživnina takoj po razpadu zveze določi in plačuje, do verzijskega zahtevka sploh ne more priti.

Lahko pa seveda z ver-

zijskim zahtevkom vsi, ki si ob razpadu zveze niso upali zahtevati niti preživnine, še vedno zahtevajo povračilo stroškov za preživljanje otroka za 5 let nazaj. Za daljše obdobje pa je zahtevek zastaran in ga ni mogoče več terjati.

Za čimprejšnjo rešitev medosebnih odnosov ter čimprejšnjo vzpostavitev ponovnega normalnega življenja tako otrok kot tudi staršev je potrebno ob razpadu družine vedno najprej urediti dodelitev otrok, določitev stikov ter plačilo preživnine, na ta način se zmanjšajo stiki med pogosto sprtima staršema, saj so stvari jasno določene in posledično je konfliktov manj.

V kolikor pa se to ne uredi takoj, pa lahko starš, ki je sam preživljal otroka, zahteva povračilo stroškov v zvezi s preživljanjem otroka na način, kot je opisano, z verzijskim zahtevkom. Ob vložitvi verzijskega zahtevka pa je treba le-tega podkrepiti z obračunom mesečnih stroškov s preživljanjem in drugih izrednih izdatkov.

Odvetnica
Janja Podričnik

Dragi starši,

zakorakali smo v novo šolsko leto, ki bo prineslo nove izzive, priložnosti in spremembe. V petek, 1.9.2017, so nekateri otroci prvič prestopili prag šole in zapustili vrtec. Dragi prvošolčki, srčno upamo, da so bili vaši koraki strumni in odločni, srca radostna, glave vedoželjne in pripravljene na nova znanja in spoznanja!

Ostalo pa je veliko otrok, ki se bodo še naprej družili z nami. Med počitnicami ste zrasi in se mnogo novega naučili. V vrtcu so vas pričakale vzgojiteljice, ki se bodo trudile, da bo leto čim bolj prijetno, uspešno, zabavno, aktivno, raziskovalno, polno smeha in ljubezni.

Prav poseben dan pa je to bil za naše prijatelje, ki so prvič vstopili v naš vrtec. Dragi straši, včasih nas je strah novega in neznanega. Ne skrbite preveč! September je tako imenovani uvajalni mesec in je namenjen vsem, ki se srečujemo znotraj vrtca – otrokom, staršem in strokovnim delavcem. V tem času se navajamo drug na drugega. Predvsem pa se trudimo vzpostaviti zaupljiv odnos. Spoznavanje in osvajanje novega ali že znanega okolja sta za vsakega otroka po dolgih počitnicah lahko stresna. Zato strokovne delavke poskrbimo, da vaš otrok čim prej sprejme to novo okolje kot varno in zanimivo za raziskovanje in ga začuti, kot podaljšek že poznanega, domačega okolja.

Veselimo se skupnega potovanja skozi šolsko leto.

Pomočnica ravnateljice vrtca pri OŠ
Tanja Bivšek

*Prvi korak, ki ga narediš je takrat,
ko zamižiš in stopiš čez prag.
Prvi korak je tudi takrat, ko vidiš,
da so stvari drugačne, kot si misliš ti.
Prvi korak je najtežji in se kar naprej ponavlja.
Vedno je kakšna prepreka, ki te neprestano ustavlja.
Narediš prvi korak in že vidiš, da je naslednji spet prvi,
kot da si celo življenje na nekakšni cirkuški vrvi.*

(Vinko Moedendorfer)

**Dobrodošli,
PRVOŠOLČKI!**

LETO JE NAOKOLI,
POČITNICE SO MINILE
KOT ZA ŠALO IN
PRED UČENKAMI IN
UČENCI JE NOVO
ŠOLSKO LETO.

TEGA SO SE NAJBOLJ
RAZVESELILI
NAJMLAJŠI UČENCI
– 22 PRVOŠOLČKOV,
KI SO 1. SEPTEMBRA
PRVIČ PRESTOPILI
PRAG ŠOLE. V
DOPOLDANSKEM
ČASU STA JIH
SLOVESNO PREVZELI
UČITELJICI MATEJA
KORASA IN NIKA
PERMANŠEK,
POZDRAVILI PA SO
JIH STAREJŠI UČENCI
Z GLEDALIŠKO
PREDSTAVO,
RAVNATELJ, ŽUPAN
IN POLICIST.

S TORTO
DOBRODOŠLICE V
OBLIKI VLAKCA SO
ZAČELI DEVETLETNO
POTOVANJE PO
POTI ZNANJA,
DOGODIVŠČIN,
IZKUŠENJ IN
PRIJATELJSTVA.

B. P.

Punčka s čopkoma do riti, s fensi šmensi oblekco in popackanimi balerinkami ...

Ne, to ni naslov knjige ali filma, niti gledališka predstava. To je le delček enega izmed najdogodkov, ki so se pripetili petošolcem v letni šoli v naravi.

V ponedeljek, 4.9.2017, so se namreč odpravili v letno šolo v naravi, v Materado pri Poreču.

Kot vsako leto smo bili tudi letos nameščeni v Vzgojno-izobraževalnem rekreacijskem centru – VIRC, katerega upravlja Zveza prijateljev mladine Maribor.

Kljub številnim dejavnostim v času bivanja se je našel čas tudi za razmišljanje.

Takole so zapisali svoje NAJDOGODKE:

- Ko smo šli v mesto Poreč nakupovati. Tam sem si kupila spomin na Poreč in dve zapestnici.
- Izlet v Poreč je bil moj najdogodek zato, ker smo si lahko kupili spominke. Vesel sem, da sem se v večernih urah zunaj družil s prijatelji.
- Moj najdogodek je bil, ko smo se kopali in potapljali in smo kar naenkrat morali iz

vode. Šli smo proti toboganom in smo mislili, da gremo na njih. Ampak šli smo na pedoline za 30 minut.

- Moj najdogodek se je zgodil v mestu Poreč, kjer smo šli v 5D kapsulo in v njej smo videli kostkote iz filma Pirati s Karibov ter dinosavre.
- Nakupovalni dan v Poreču, ko sem mami kupil školjko in magnet.
- Ko smo šli v Poreč na stojnice. Tam sva si z Emo kupili sovici za prijateljsko verižico. Mami sem kupila viseče uhane.
- Moj najljubši trenutek, ki ga nikoli ne bom pozabila, je bil, ko smo z Lano in Žano plesale in pele po sobi, ko je bilo konec kosila. In ko smo šli na pohod z lučkami.
- Moj najdogodek je bil v sredo, ko smo šli na nočni pohod. Iskali smo zanimivosti. V skalah smo videli male bazenčke in v njih rake, rakovice in ribe.
- Imela sem veliko slabih trenutkov, a sem imela tudi dobre. Ko smo jedli špago te s parmezanom, ko smo šli nakupovati in iskanje

skritega zaklada.

- Moj najlepši trenutek je bil, ko smo nastopali Neke temne, temne noči. To je bil nastop, ko smo se skupine predstavile po sobah. Jaz sem imela glavno vlogo, vendar mi brez mojih prijateljic ne bi uspelo tako dobro odigrati svoje vloge.
- Najdogodek je bil, ko smo imeli predstavitev sob. Bilo je smešno in zabavno. Še posebej, ko je Manja pripovedovala izmišljeno zgodbo in govorila: »Punčka s čopkoma do riti, s fensi šmensi oblekco in popackanimi balerinkami ... «.

Nismo se poškodovali, nismo zboleli. Po večerih je bilo težko, a smo zmogli. Prijazen pogled, nasmeh, stisk roke, objem, nekaj besed ... to nam je pomagalo. Vrnili smo se polni lepih vtisov in nepozabnih doživetij.

Učitelji spremljevalci smo ponosni, da smo bili del njihovih doživetij, ki bodo zagotovo nepozabni del njihovega življenja.

Petošolci in spremljevalci

MUSICA CREATIVA 2017

TABOR MLADIH GODBENIKOV

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti in Zveza slovenskih godb sta letos v Izoli organizirala že 37. poletni tabor mladih godbenic in godbenikov Musica Creativa, v katerem je sodelovalo 90 godbenikov in godbenic iz 40 slovenskih pihalnih orkestrrov.

Tradicija taborov za mlade godbenice in godbenike je dolga. V tem času so organizatorji udeležencem ponudili številna nova znanja, izobraževanje pri vrhunskih mentorjih iz Slovenije in tujine in možnost delovanja na področju godbeništva na višji ravni. Namen tabora je poleg izobraževalnega in razvojnega dela z mladimi tudi sestaviti slovenski mladinski pihalni orkester pod taktirko znanega in kakovostnega dirigenta.

Letos je orkester vodil **prof. Boštjan Dimnik**, ki med drugim vodi tudi našo pobrateno godbo iz Arnoldsteina v Avstriji.

Orkester nas je navdušil z dvema izjemnima dogodkoma v letnem kinu Arrigoni v Izoli ter v Avditoriju v Portorožu, kjer smo lahko uživali v vrhunski glasbi mladih članov in njihovih odličnih in uveljavljenih mentorjev. Mladi virtuozji so na visoki strokovni ravni pripravili zahteven, a nedvomno privlačen koncertni program.

Oda radosti, Zemlja pleše, Florentiner marš, Tra-ta-ta naša muzika igra, Kraška simfonija in vseh 10 stavkov Kasamijevih Slik z rastave.

Tabor je dobro organiziran in zelo priljubljen, zato ga tudi naši mladi člani in članice že nekaj let redno obiskujejo ter se nanj radi vračajo. Sodelovanje je za udeležence Musice creative gotovo neprecenljiva izkušnja in svojevrsten izziv, hkrati pa prijeten poletni utrinek, ki se ga bodo tudi zaradi bogatega spremljevalnega programa še dolgo spominjali.

Od leve proti desni: Lara Mastek Mori, Martina Kordež, Sara Srebre, Svit Krumpačnik, Andraž Iršič, Marcel Bivšek

Od leve proti desni: Lara Mastek Mori, Martina Kordež, Sara Srebre, Marcel Bivšek, Svit Krumpačnik, Andraž Iršič

MUSICACREATIVA

Od leve proti desni: Martina Kordež, dirigent prof. Boštjan Dimnik, Sara Srebre, Lara Mastek Mori, Marcel Bivšek, Andraž Iršič

Od leve proti desni: Lara Mastek Mori, Martina Kordež, Sara Srebre, Marcel Bivšek, Svit Krumpacnik, Andraž Iršič

Mlade godbenice in godbeniki so o taboru povedali sledeče:

MARTINA KORDEŽ: Počitnice so se bližale koncu in že je bil pred nami zadnji teden – čas za odhod v Izolo. Sama se tabora nisem najbolj veselila in kolikor vem ni bil nihče izmed nas navdušen nad tem, da nam bodo (po naše) ukradli še zadnji teden počitnic, ki ga bomo morali posvetiti vajam in trpljenju, namesto, da bi doma uživali. A ko smo po parih urah vožnje prispeli do našega cilja, se je že prej kot v nekaj dneh izkazalo, da tukaj ne bivata samo muka in trpljenje, kot smo sprva pričakovali, temveč tudi dobra volja in polno izjemnih ljudi, katere smo imeli čast spoznati in se z njimi tudi spoprijateljiti. Že res, da smo ogromno časa porabili za vaje, smo se pa tudi veliko naučili in poleg že prej omenjenih ljudi spoznali tudi različne načine učenja, novo glasbo, pa tudi Izolo kot mesto samo. Teden je minil kot bi mignil in ko smo v nedeljo zvečer sedeli na odru avditorija v Portorožu, pripravljeni, da staršem in ostalim prisotnim zaigramo program, na katerem smo trdo delali ves teden, kar nisem mogla verjeti, da je teh 7 dni mimo in je vsega že konec. Lahko rečem, da je bila to zame nepozabna življenjska dogodivščina in da se naslednje leto skoraj zagotovo spet vidimo.

LARA MASTEK MORI: Letos sem se prvič udeležila tabora Musica Creativa. Bilo mi je zelo všeč. Že prvi dan smo začeli z vajami. Naša učiteljica Vanja je bila zelo prijazna in vse flautistke smo se kar hitro naučile skladb za naš koncert. Super je bilo to, da nas je bilo v orkestru zelo veliko. Dve najtežji skladbi zame sta bili Slike z razstave, ki je imela 10 stavkov, in Kraška sim-

fonija. Vsak dan po večerji smo imeli igre z zelo prijaznimi vzgojiteljicami. Ker smo imele s Saro in Martino sobo res najmanjšo od vseh, smo se spomnile, da bi lahko na zunanjo stran vrat nalepile različne stvari, zato se je vsak ustavil pri naših vratih in jih fotografiral. Vesela sem, da je orkester vodil g. Boštjan Dimnik, ki je bil res super dirigent. Upam, da se bom naslednje leto ponovno udeležila tega tabora.

SARA SREBRE: 7 zabavnih, poučnih in delovnih dni v Izoli smo glasbeniki iz cele Slovenije preživeli zelo pestro. Čeprav so vaje potekale skoraj 8 ur na dan, smo se imeli enkratno. Vsi učitelji, polni znanj, so nas z nasmehom na obrazih vsak dan znova pričakali v učilnici. Nove tehnike in namigi za igranje so se vsak dan utrjevali ... Naše znanje smo pokazali na zaključnem koncertu v Portorožu. Mislim, da smo se vsi zelo potrudili in dali vse od sebe, da bi zadovoljili sebe, dirigenta in vse starše. Po vsakih popoldanskih vajah je sledil program, ki so ga nam pripravile vzgojiteljice. Na voljo so nam bile za vsako informacijo, pomoč, zabavnejši dan ... Brez njih bi bilo delo težje, zato smo bili veseli njihove družbe. Za udeležbo na taboru sem zelo hvaležna godbi, da mi je omogočila bivanje, saj sem domov prišla z veliko več znanja ...Upam da se naslednje leto spet srečamo in podružimo.

ANDRAŽ IRŠIČ: V Izoli je bilo letos zelo zanimivo. Spoznal sem veliko novih prijateljev in se naučil veliko novega.

SVIT KRUMPAČNIK: Imeli smo se fajn, ker smo spoznali nove prijatelje in se družili v prostem času. Vadili smo veliko, ampak smo imeli tudi veliko različnih iger. Obmetavali smo se z vod-

nimi baloni, se kopali in se zabavali. Zaradi naporih vaj me je bolel zob, vendar sem vesel, saj sem se zaradi tega naučil veliko novega. Hrana je bila okusna, včasih pa smo tudi sami šli v kakšno restavracijo. Da smo veliko vadili, se je poznalo tudi na koncertih, saj smo ju zaigrali odlično, kar pa nam ne bi uspelo brez dobrega dirigenta Boštjana Dimnika. Vesel sem, ker sem lahko sodeloval s tako kvalitetnimi mentorji in dirigentom in upam da bom lahko še kdaj.

MARCEL BIVŠEK: Zelo sem vesel, da sem dobil priložnost sodelovati na letošnji Musici Creativi, z izvrstnimi učitelji in dirigentom. Svoja pričakovanja sem izpolnil, spoznal veliko novih ljudi,

z njimi preživel čudovit teden na Primorskem, ki smo ga zaključili z dvema koncertoma. Vsekakor se bom naslednje leto z veseljem znova udeležil tega tabora, saj bom lahko utrjeval in nadgrajeval svoje znanje na glasbenem področju. Zahvalil bi se vsem učiteljem, ki so me ves teden prenašali in kaj novega naučili.

Andražu, Lari, Marcelu, Martini, Sari in Svitu v imenu Pihalnega orkestra Rudnika Mežica čestitamo in se jim zahvaljujemo za njihov glasbeni prispevek na taboru.

Davorin Mori, tajnik KD PORM, in
Mateja Bruder, predsednica KD PORM

OŽIVLJENA PODOBA PRVEGA KRALJA MATJAŽA NA PECI

Rudi Novak med izdelavo lesene skulpture Kralja Matjaža (1.9.2016).

Votlina, ki so jo leta 1932 v neposredni bližini Doma na Peci izdolbili in pozidali člani SPD Peca za Mežico in Črno ter vanjo postavili prvi leseni kip Kralja Matjaža, je dolgo časa ostajala pozabljena. Med drugo svetovno vojno uničen doprski kip je v začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja nadomestila veličastnejša bronasta skulptura v naravni velikosti, ki so jo člani Planinskega društva Mežica postavili v zapuščen rudarski rov Večerna zvezda. Prvotna kraljeva loža je tako zaradi bližine koče sčasoma postala priročno odlagališče raznih odpadkov in stare šare.

Andrej Mencinger barva stebra, na katerega smo pritrdili informativno tablo (8.8.2017).

Urejena votlina prvega Kralja Matjaža na Peci (8.8.2017).

Idejo o ureditvi prvotne votline smo pri društvu začeli udejanjati že v letu 2016. Pri mežiškem kiparju Rudolfu Novaku smo naročili izdelavo novega lesenega doprsnega kipa na podstavku. Istočasno smo člani upravnega odbora in ostali ljubitelji Pece pričeli s čiščenjem votline. Odpadke smo s tovorno žičnico prepeljali v dolino. Očistili smo okolico, v grobem izravnali tla votline ter za silo učvrstili obzidje, ki ga je zob časa že dodobra načel.

Kip iz hrastovega lesa je bil dokončan septembra istega leta. Po impregnaciji smo ga sprva shranili v prostorih planinskega društva, decembra, v okviru praznovanja 90. obletnice društva, pa prvič postavili na ogled v avli Narodnega

doma v Mežici. Tam je ostal razstavljen do začetka poletja 2017.

Dne 29.6.2017 smo kip skupaj z dvema lesenima vojščakoma najprej z avtom nato pa s tovorno žičnico prepeljali do Doma na Peci. Sledilo je nekaj delovnih akcij, v okviru katerih smo na novo pozidali desno steno votline, ki je bila skorajda v celoti porušena, ter z lesenimi stebri in oboki podprli strop. Ker v bližini Doma na Peci nismo našli dovolj ustreznega kamna za pozidavo, smo ga z nižje ležečega nahajališča do kočje pripeljali s traktorjem, s katerim smo isti dan na postojanko dostavili tudi dvajset novih vzmetnic.

Na zadnji delovni akciji 8.8.2017 smo v votlini vkopali betonsko ploščo, na katero

smo nato postavili kip ter ga učvrstili. S podpornih stebrov smo odstranili lubje in jih prebarvali. Fino smo izravnali tla ter jih posuli z belim okrasnim peskom. Na koncu smo pred votlino namestili še informativno tablo s fotografijami in podatki o življenju in usodi prvega kipa. Sledil je iskren stisk rok vseh prisotnih.

Po tehtnem premisleku smo se odločili, da uradne otvoritve kipa ne bo. Njegov pomen je v ohranjanju spomina ter seznanjanju obiskovalcev Pece z delčkom pestre predvojnne društvene aktivnosti in ni primerljiv s pomenom aktualnega bronastega Matjaža. Slednji je še zmeraj tisti edini, ki spi stoletno spanje v naši lepi gori.

Uroš Podovšovnik, PD Mežica

MED-O-JED NA PECI

Nekje sem prebrala, da si naši davni predniki menda živali in stvari, ki so se jih bali, niso upali poimenoovati, da jih ne bi s tem priklicali. Zato so o njih govorili opisno. Tako naj bi opis MED-O-JED pomenil tistega, ki rad je med. Sčasoma se je izgovorjava preoblikovala in dobili smo *medved*-a.

A če so v pravljicah in otroških pesmicah medvedi dobrodušni, sladkosnedi kosmatinci, so v resničnem življenju lahko te vsejede mrcine precej manj prijazne zveri.

Ker je letos medved na našem področju že drugič v nekaj letih razmrcvaril ovce, ki so se pasle v pogorju Pece, sem se na pogovor odpravila na kmetijo Pušnik, kjer se z ovčerejo ukvarjajo že dobrih trideset let. Alojz Peršak, Pušnikov Lojz, je za naše bralce takole strnil odgovore na moja vprašanja:

Letos je medved že drugič napadel vaše ovce. Že pred leti se je zgodilo isto – koliko ovac ste izgubili?

Ja, letos se je to zgodilo že drugič, in to 25.6. – že drugi dan, ko so bile v planini. Pred štirimi leti, ko je medved napadel prvič, je ugonobil 12, letos pa 7 plemenskih ovac. Letošnje so imela jagnjeta in so še dojile. Poškodoval je tudi 3 jagenjčke, od katerih nam je le enega uspelo obdržati pri življenju.

Ste lahko ugotovili, če je bil medved isti? Kdo in kako lahko to ugotovi?

Izsledkov letošnje preiskave še ni, zato zaenkrat še ni mogoče reči, ali je bil krvoločni medved isti.

Raziskave o tem lahko izvaja le za to usposobljen laboratorij. Vzorce na licu mesta (v dveh, maksimalno treh dneh) vzame za to usposobljena komisija Zavoda za gozdove RS. Pobe-rejo vzorce DNK, izmerijo velikost šap in krempljev ter ugriz (razdalja zob).

So medvedi na Koroškem že od nekdaj ali bolj v zadnjih letih? Menda je ta konec Slovenije del njihove poti s kočevskega proti Avstriji. Drži? Kateri čas leta se običajno zgodijo medvedji napadi?

Verjetno so davno nekoč medvedi naseljevali tudi koroške gozdove. Po drugi svetovni vojni je imel medved v Sloveniji zaščito in pogoje za obstoj na kočevskem območju, če pa je kakšen le zašel izven tega rajona, so ga odstrelili (spomnim se npr. odstrela medveda na Olševi, ki je potem nagačen dolga leta stal v središču Črne). Od takrat pa do leta 2013, ko je prišlo do prvega pomora ovac na Peci, se kaj podobnega ni zgodilo.

Napadi medveda niso časovno določeni. Leta 2013 se je to zgodilo proti koncu planinske pašne sezone, 29. avgusta, letos, kot že rečeno, v začetku le-te.

Na koga se obrnete, kadar se zgodi tak pomor? Kakšen je postopek?

Obvestiti je treba komisijo pri Zavodu za gozdove, oni potem vzamejo vzorce medvedjih sledi.

Kako se potem obnašajo preostale ovce? Jih je strah? Silijo v dolino? Se zadržujejo v tropu?

Zelo so prestrašene in nezaupljive, razbežijo se, bojijo se vsakega šuma. Same proti dolini ne grejo.

Zakaj, mislite, medved napade? Za ljudi menda ni nevarnosti,

če so na planinski poti dovolj glasni, da se lahko pravočasno umakne? Ali pa je nevarna medvedka, ki se zboji za mladiče?

Medved je zver. Večkrat ko napade, bolj postaja napadalen. Takrat lahko postane nevaren tudi za ljudi.

Zakaj napade prvič? Lahko zato, ker je lačen. Lahko zato, ker se prestraši. Lahko pa se medvedka boji za svoje mladiče (medvedka je sicer zelo skrbna mati. Novega mladiča skoti vsake tri leta, do takrat je z njo prejšnji mladič. Tega drugo in tretje leto tudi intenzivno uči loviti!).

Kot sem že omenil, so prej na Kočevskem skrbeli za »red«, z odstrelom so uravnavali število medvedov, zdaj, ko tega ni več, so se mrcine razmnožile, širijo se in iščejo svoj življenjski prostor, grejo »s trebuhom za kruhom«.

Ali tudi pri medvedih obstaja kakšna podobna bolezen kot je steklina?

Ja, tudi medvedi lahko imajo steklino.

Je morda na našem koncu kak medved stalno prisoten, ima tu svoj rajon?

Verjetnost obstaja. Ja, možno je, saj ljudje medvede ali njihove

ve sledi vse pogosteje videvajo v okolišu Peca – Olševa – Raduha – Smrekovec.

Tudi na Avstrijskem Koroškem ocenjujejo, da naj bi se v njihovem okolišu stalno gibalo 5 medvedov. In če vemo, da lahko kosmatinec na dan prehodi nekaj 10km ...

Kaj je potrebno, da lahko lovci medveda odstrelijo?

Za odstrel je potrebna odločba Ministrstva za okolje in prostor in Zavoda za gozdove RS.

Ali se za izgubo ovac dobi kakšna odškodnina? Kdo jo da?

Ja, odškodnino odmeri in da Ministrstvo za okolje in prostor.

Čreda se zdaj pase nižje. Boste na Peci še pasli? Kako tam sploh najdete vso čredo, saj je najbrž razkropljena daleč naokoli po planinskih pašnikih? Ali pase tam še kdo drug? Kako ločite, katere so vaše in katere tuje? Ali se v gori skotijo tudi jagenjčki? Kako ločite te?

Na Peci bomo v naslednjih poletjih še pasli. Kdo drug v planini ne pase, tako da se drobnica

ne more pomešati, tudi rojstva jagenjčkov so načrtovana, tako da se skotijo že pred odhodom na gorske pašnike, ali pa po 15. septembru, ko so ovce spet doma.

Čreda je med pašo razkropljena po pogorju. Enkrat tedensko grem na goro v kontrolo in prehodim vse pašnike, da vidim, če je vse v redu.

Pred leti se vam je zgodil še en nenavaden primer poginulih ovac. Ga lahko na kratko opišete?

Takrat so se ovce pasle na Štalekarici. Na travnikih je bil postavljen tudi steber s soljo. Lepega dne je v radiusu dveh metrov okoli stebra ležalo deset mrtvih ovac. Brez kakih vidnih poškodb. Takoj je bil obveščen veterinar, pa tudi policija, saj je na prvi pogled vse kazalo na zastrupitev – ali bi bilo kaj narobe s soljo ali pa bi nekdo kakšen strup polil čez sol. Po laboratorijskih pregledih soli se je izkazalo, da je z njo vse v redu. Tudi v veterinarskem laboratoriju v Celovcu, kjer so pregledali

drobovino in glavo, niso našli ničesar. Zaključek je bil v predvidevanju, da je v solni steber udarila strela z jasnega – skupile so jo pa ovce ob njem. Za razlago sem se obrnil še na Meteorološki zavod RSLO, kjer sem izvedel, da se udar strele z jasnega na cca. 100 let lahko zgodi kjerkoli. Take strele ne spremlja grom, tudi ožganine ne povzročajo.

Če ob koncu zapišemo le še, kam naj se obrnejo ljudje, ki bi medveda slučajno videli ali opazili njegov sveži odtis?

Nemudoma je treba obvestiti Komisijo pri Zavodu za gozdove RS (izpostava območne enote je v Slovenj Gradcu, telefonska številka: 8839220).

Tole je letošnji (nič kaj pravljični) dogodek z medvedom v pogorju Pece.

Ovčkam želimo v bodoče mirno pašo, medvedi pa naj raje v pesmicah in pravljicah razveseljujejo otroke!

Ida Paradiž

TEČAJ TENISA V MEŽICI

V poletnih mesecih je na tenis igriščih v Mežici potekal tečaj tenisa za osnovnošolsko mladino. Prvi del tečaja tenisa je že končan, drugi del pa bo trajal do zaključka teniške sezone (predvidoma do meseca oktobra).

Na tečaju tenisa sodeluje kar 30 otrok, ki se pridno učijo prvih osnov teniške igre – mini in midi tenisa, tisti malce starejši pa že spoznavajo osnove maxi tenisa. Tečaj

tenisa poteka po razdeljenih skupinah in sicer 2 x tedensko po določenem urniku.

Tečaj tenisa vodi član Tenis Kluba Mežica – Tadej Gavez, ki je letošnje leto pridobil diploma in licenco za učenje tenisa in kot prvi Mežičar v zgodovini našega kluba postal trener tenisa. Izpit je opravljal pod okriljem Teniške Zveze Slovenije, pod vodstvom dr. Aleša Filipčiča, ki je bil tudi kapetan slovenske moške teniške

reprezentance in predsednik trenerske organizacije Teniške zveze Slovenije.

Vse interesente, ki bi se radi naučili igrati tenis in ki jih ta igra veseli, ste vljudno vabljeni, da se nam pridružite.

Vse ostale informacije na telefon: 031 539 886 ali v prostorih Tenis Kluba Mežica.

Športni pozdrav,
Tenis Klub Mežica

MARŠ NA ŠTENGE 2017

V soboto, 24.6.2017, je v Mežici, v organizaciji KK Pentalna, potekala gorsko kolesarska dirka Marš na Štenge. Kolesarji so se zbrali na bivšem kopališču, pri pumptrack poligonu, od koder so se skupaj odpravili na štart, ki je bil pri hotelu. Štirideset tekmovalcev in tekmovalk je moralo v vročem junijskem dopoldnevu premagati tisoč višinskih metrov na 21-kilometrski progi.

Medtem ko so tekmovalci premagovali pestro traso nad Mežico, so se navijači in obiskovalci zabavali v ciljnem prostoru. Perkmandelci so s svojimi napihljivimi igrali poskrbeli za zabavo najmlajših, ravenski poklicni gasilci pa so vse dovolj pogumne z gasilsko lestvijo dvignili 30 metrov visoko, da so si lahko Mežico ogledali še od zgoraj. Da tekmovalci in navijači niso bili lačni in žejni je poskrbel bistro Punkt iz Kotelj, vse zbrane pa je zabaval DJ.

Časa za zabavo navijači v cilju sicer niso imeli veliko, saj je prvi tekmovallec, Rok Naglič, prišel v cilj s časom 57 minut in 3 sekunde. Najhitrejši Mežičan je bil na 4. mestu Aleš Čibej, najhitrejša Mežičanka pa Lena Dretnik, ki je zaostala le za zmagovalko Tejo Plantak. Med mlajšimi od 16. let je prvo mesto dosegel Prevaljčan Teo Pečnik, najhitrejši mladi Mežičan pa je bil na 3. mestu Žan Arl.

Organizatorji se zahvaljujemo tekmovalcem in navijačem. Največja zahvala pa gre vsem prostovoljcem in donatorjem, brez katerih dirke ne bi mogli izpeljati. Hvala še enkrat vsem!

Se vidimo drugo leto!
KK Pentalna

ŠPORTNA

VADBA ZA OBČANE

Da ne boste rekli, da bi se rekreirali, pa se nimate kje, saj v Mežici ni nič na voljo, smo se pozanimali, katere vadbе se izvajajo v mežiški telovadnici. Objavljamo le seznam uporabnikov male in velike telovadnice, saj natančnega urnika vadb do sklepa redakcije še ni bilo. Med vadečimi so tudi zaprte skupine, kot so klubi, ki redno trenirajo v posameznih športnih disciplinah, številnim vadbam pa se lahko pridružite tudi vi ali vaši otroci.

V MALI ŠPORTNI DVORANI MEŽICA SE IZVAJAJO:

- karate,
- pilates,
- namizni tenis,
- vadba predšolskih otrok,
- vadba Danile Mandl,
- vadba smučarski klub Topla,
- vadba Kristine Kasnik,
- vadba Osnovna šola Mežica,
- vadba Društva za osteoporozo.

V VELIKI ŠPORTNI DVORANI PA SO NA VOLJO NASLEDNJE VADBE:

- odbojka,
- treningi kriket kluba,
- treningi nogomet NK Tab Akumulator,
- Calex aerobika,
- badminton,
- vadba tenis kluba,
- nogomet Tab,
- vadba Veterani Mežica.

Mala dvorana Narodnega doma Mežica že nekaj let enkrat tedensko gosti tudi izvajanje joge. Urnik vseh vadb vam bodo rade volje zaupali na posameznih društvih ali na Komunalni Mežica. Pa le živahno in razgibano v jesen!

J. V.

VELIKA ZBIRKA STARIN DRUŽINE TOPLER NA LEŠAH

Zvonko in Slavka Topler
Leše 12
2391 Prevalje

VABILO

Vljudno vabiva na otvoritev zbirke alpskih in tekaških smučī, srečanja nekdanjih tekmovalcev na smučeh in izdelovalcev smučī. Ponovno srečanje s smučmi, ki so bile nekoč na njihovih nogah in v njihovih rokah.

Otvoritev bo v četrtek 10.8.2017 ob 10. uri
v prostorih bivše gostilne »Luka« na Lešah št. 12.

Na to vljudno vabilo smo se odzvali: Župan občine Mežica Dušan Krebel, direktor koroškega pokrajinskega muzeja mag. Tadej Pungartnik, nekdanji alpski smučar Oto Pustoslemšek, nekdanji izdelovalec smučī Urh Šipek in jaz, Zvonkov prijatelj. Spremljala nas je tudi novinarka časnika Večer, gospa Jasmina Detela, ki je prispevala tudi vse fotografije in dogodek objavila v Večerū.

Imeli smo kaj videti. Zvonkova hiša je polna starih predmetov, saj je Zvonko strasten zbiralec

starin. Največja je gotovo zbirka alpskih in tekaških smučī, saj jih ima čez 350 parov, zbranih iz mnogih evropskih tovarn in noben par ni enak drugemu. Zbirko dopolnjuje tudi s smučarskimi vezmi. Razstavlja tudi nekaj parov Šipkovih, za tiste čase zelo kvalitetnih smučī, ki sta jih po drugi svetovni vojni začela izdelovati obrtnik Tomaž Šipek in njegov brat Urh iz Mežice. Kako obsežno proizvodnjo je imel takrat Šipek je vidno tudi iz tega, da je pri njem naročila 400 parov smučī nemška vojska za svoje vojake. Nehala

sta in se preusmerila na druge proizvode okoli leta 1965, ko je začela izdelovati smučī tovarna Elan. Zbirka Zvonkovih smučī je gotovo med največjimi v Sloveniji, če ne največja. Najstarejši par smučī datira okoli leta 1920.

Dogodek je bil posvečen tudi temu, da je Oto Pustoslemšek, alpski smučar – olimpijec, dal svoj podpis na smučī, ki jih je v veleslalomu vozil na olimpijskih igrah v Innsbrucku leta 1964, kar kaže tudi ena izmed fotografij. Vsak je dobil v dar knjigo olimpijskih iger v Innsbrucku.

V zbirki Zvonka Toplerja je tudi veliko drugih predmetov, vitrina v kateri je rudarska dediščina, štempelj leškega premogovnika, ki je bil zaprt že leta 1939, medeninasta protiplinska jamska svetilka, ki jo je nosil lastnik rudnika grof Hencl. Opazili smo tudi svečano kapo, ki so jo nosili mežiški strelni mojstri. Ena izmed sob

je namenjena stenskim uram, a ne vem, če bo še kaj prostora za kak nov eksponat. Najbolj nas je presenetila glasbena omara, izjemno ohranjena in deluje. Ko jo naviješ, predvaja znane melodije na podlagi velikih perforiranih medeninstih plošč. Izdelana je bila leta 1800, takrat, ko še niso izdelovali harmonik. Pravijo, da je bila ta tehnologija uporabljena pri prvih harmonikah, ki so jih začeli izdelovati leta 1826. Ko smo že pri harmonikah moram

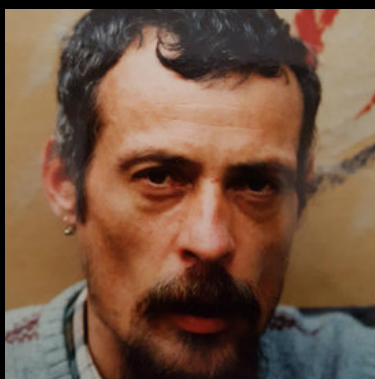
povedati, da Zvonko zbira tudi harmonike, v zbirki jih ima okoli sto, od prvih Lubasovih do mnogih domačih in tujih firm. Med tem časom se je naučil igrati in postal tudi mojster za popravilo harmonik, a dela le za prijatelje.

Čas nam ni dopuščal, da bi si ogledali še veliko numizmatično zbirko, filatelistično zbirko, stare knjige in mnoge druge vredne eksponate. Upamo, da kdaj drugič.

Ob prijatni pogostitvi je stekla tudi beseda o tem, da bi v Mežici našli prostor, kjer bi razstavili to lepo zbirko smuči, saj je v Mežici več let tekla proizvodnja smuči, ki jo je vodil Tomaž Šipek.

Na koncu smo se zahvalili gostiteljici in gostitelju za prijeten dan, ki smo ga preživeli pri njih.

Marijan Vončina

OD 19. 9. 2017
V NARODNEM DOMU MEŽICA

RAZSTAVA ODKRITA SKRIVNOST NARAVE Jožef Pečičnik Joc

Razstava je na ogled
v času dogodkov
v ND Mežica ali po
predhodnem dogovoru;
telefon: 02 82 79 362.

ND
narodni dom
mežica
2017

Mežičarji od tu in tam

ENA je včasih lahko DVE

Če ste ob zgornjem naslovu pričakovali trgovsko ponudbo v smislu – kupi en artikel, pa dobiš drugega zastonj, ste se zmotili! V Šumcu ne prodajamo! Vam bomo pa tokrat v eni rubriki podarili kar dva pogovora. Misli o sebi, svojem delu ter letih, preživetih v Mežici, bosta z nami delili mama Slavica in hči Sanja Rozman.

IDA PARADIŽ

Pa se najprej posvetimo gospe Slavici:

**Koliko let ste preživali v Mežici?
Ste prej učili že kje drugje?**

Na Koroško smo prišli septembra 1960 leta iz brežiške občine, kjer sem 5 let poučevala na OŠ Velika Dolina pri Mokricah. Najprej pa sem 3 leta učila na enorazrednici na Vrhavču na Banjski planoti. Na Koroško smo prišli zato, ker je mož Silvester dobil službo pri rudniku. V šolskem

letu 1960/61 sem poučevala 5. razred na OŠ v Črni, ko pa smo decembra 1960 dobili stanovanje v Mežici, pa smo postali Mežičani. Na najlepšo šolo v Sloveniji sem bila nastavljena 1.9.1961. Poučevala sem 5.c razred in sem ga »ponavljala« do leta 1970, ko smo se preselili v Ljubljano, kjer je mož dobil službo pri Rudarskem inštitutu.

Nas ste učili v 5.razredu. Ste ves čas skrbeli za petošolce ali ste znanje v bolj ali manj brihtne bučke vlivali tudi drugim?

Učila sem v vseh razredih od 1. do 8., ker so bile takrat take potrebe. Najraje sem poučevala slovenščino in zgodovino. Najtežje je bilo na Primorskem in ob hrvaški meji, kjer so imeli učenci dolgo pot do šole in težave s slovenskim jezikom, a tudi v Mežici so mi morali učenci nekatere narečne izraze »prevajati«. Tako sem težko sprejela »repico«, saj je na Notranjskem, kjer sem doma, »repica« repa, ne krompir. Večkrat je bilo zabavno v razredu, saj so bili učenci živahni in vedoželjni. Težko pa je bilo takrat, ko so imeli težave, pa jim nisem znala ali mogla pomagati.

Kako ste se počutili v Mežici? Česa se še posebej spomnite?

Na Koroškem je bilo lepo; čudovita narava, prijazni ljudje, veliko prireditev, kjer je odmevala koroška pesem ... Posebno pa se radi spomin-

jamo vrtca, kjer sta hčerki Sanja in Jelka uživali v otroški igri. Pravita, da sta hvaležni, ker sta se družili s prijateljicami v igri, na sprehodu, v gozdu, pri nabiranju borovnic ... kjer sta vzljubili naravo.

Ste se po odhodu še vračali? Ste obdržali stike s sodelavci, sosedi?

Težko sem se poslovila od Mežica, kjer smo se v učiteljskem kolektivu razumeli in si pomagali. Nekaj časa smo še obdržali zveze s šolo in nekaterimi ožjimi sodelavci, a čas teče, prijatelji se poslavljajo, ostanejo le lepi spomini.

Kje ste učili v Ljubljani? Je bila razlika med podeželskimi in mestnimi učenci? Kakšna?

V Ljubljani sem na OŠ Vita Krajgerja poučevala 4.c razred, torej sem »padla« v nižji razred, ker so tu imeli v 5. razredu predmetni pouk. Tu so bili odnosi bolj uradni in zlasti prve mesece sem pogosto mislila na mežiške učence in kolege. Ljubljanski šolarji so bili »naviti«, težko jih je bilo umiriti. Mislili so, da vse znajo, a med njimi je bilo tudi nekaj takih, ki so imeli težke probleme. Potrebne so bile individualne naloge, da so bili vsi zaposleni. Tako sem se po treh letih in pol zaradi obolelih glasilk morala posloviti od poučevanja. Zaposlila sem se v Knjižnici Šiška, a vleklo me je na OŠ Spodnja Šiška, mimo

katere sem se vračala iz službe. Tam sem kot učiteljskičnica na praksi prvič poučevala učence 2. razreda. Želja se mi je po treh letih izpolnila, sprejeli so me za knjižničarko na šoli. Knjižnico je bilo treba urediti, veliko sem se dodatno izobraževala, a delala sem z veseljem. Učenci in sodelavci so to čutili, dobro smo se razumeli. Tu sem ostala do upokojitve leta 1988.

Kaj počnete zdaj, da si zapolnite upokojske dneve?

Zdaj z možem živiva kot upokojenca. Obiskujeva hčerini družini, vnuke in pravnuke, ali pa oni obiščejo naju. Skrbiva za vse najine in se veseliva njihovih uspehov, žalostiva, če se kaj ponesreči. Popoldne bereva, zvečer pa se utrujena »zastrupljava« s televizijo, ker ne moreva več brati. Zdravje nama dopušča le krajše izlete.

Kakšen pečat so v vašem življenju pustili učenci (pa ne le mežiški)?

Bi se še enkrat odločili za isti poklic?

Ne predstavljam si, da bi opravljala drugi poklic, kot delo na šoli. Delo je težko, a ustvarjalno in potrebuje celega človeka, ki veliko ve in zna zbuditi željo po znanju. Veliko je zdaj virov znanja, a z branjem dobrih knjig bogatimo svojo domišljijo in plemenitimo srce.

Pravzaprav posebne predstavitve ne potrebuješ; pa vseeno – kako bi se predstavila sama? Kdo je Sanja Rozman?

Tole pa ni najlažje vprašanje, takole za ogrevanje. Nanj si odgovarjam, odkar se zavedam sebe. Odgovori se

S Sanjo sva bili sošolki. In čeprav kljub letom in razdalji ostajava »na vezi«, nekatera vprašanja kar ne pridejo na vrsto. Zato me veseli, da si je kljub vsem obveznostim vzela čas in z nami vse delila nekaj misli in spominov.

spreminjajo, kot se spreminja življenje, ki teče skozi mene. Enkrat sem zasanjana deklica, ki hodi po gozdu in se čudi vsemu, kar ob tem čuti njeno srce. Potem sem »štrebarka«, radovedno dekle, ki je že v sedmem razredu prebralo dvakrat vse knjige iz knjižnice, ker hlepi po razodetju, kaj je življenje. Potem sem

zasanjana študentka, ki si izbere svojega »princa« in poskuša uresničiti svoje sanje z napačnim človekom. Nato sem močna ženska, ki se je dvignila iz pepela zasvojenkega zakona, trdno odločena, da pride do dna temu zmagu, ki je uničil njene tako dobro zastavljene sanje. Nato se znajdem naenkrat kot vodja skupine ljudi, ki sledijo moji misli po poti ven iz travme in zasvojenosti. In, seveda, vmes sem še mama, ne nazadnje, ki se iz ljubezni do otrok uči, kaj je pravzaprav prava ljubezen. Sem vse to. In spodaj pod vsem tem čutim nek tok zavesti, ki je vedno enak, čeprav se vse zunaj spreminja. Najbrž sem še najbolj tole zadnje, ta tok zavesti!

Osnovno šolo si obiskovala v Mežici – kako se spominjaš tistih let? Kakšen pečat so ti pustila leta na Koroškem?

Spominjam se, da sem bila zelo zasanjana, precej nespretna v odnosih, zelo zaprta vase. Spominjam se narave, gozda, sprehodov. Takrat sem spontano odkrila to, čemur sem kasneje rekla meditacija, in ko smo se preselili v mesto, mi je zelo manjkala ta mir, ki ga z ničemer nisem znala nadomestiti in ki ga v novem okolju nisem znala najti. Spominjam se šole in tega, da sem uživala v pridobivanju znanja. Spominjam se občutka, da sem bila del skupine, mojega razreda, kjer ste me sprejemali tako, kot sem bila. Ja, spominjam se, da takrat še nisem potrebovala raznih mask, ki jih odrasli uporabljajo, da bi se zaščitili pred svetom, ker se ga bojijo. Počutila sem se varna in ničesar se nisem bala. Mogoče sem zato, ker sem tako nepopravljivo zaupljiva do ljudi, kasneje kdaj pritegnila nase kakšne goljufe, ampak ni mi žal, ker se mi zdi prav zaupati življenju in ljudem.

Najljubši predmet v šoli – je vplival na tvojo poklicno pot? Ti je kakšen dogodek iz šolskih dni ostal še posebej v spominu?

Se ne spominjam, da bi mi bil v osnovni šoli kak predmet bolj ali manj ljub. Z veseljem pa se spominjam nekaterih učiteljev, ki so bili res osebnosti, po katerih si se lahko zgledoval. In, ki so očitno uživali pri delu v razredu. Dogodek? Hm!

Spominjam se, kako sva pred valetu na velik zvitek papirja, ki smo ga dobili na pošti za takratne telegrame, z lep opisom in okrašeno pisavo pisali našo razredno himno. Še sedaj jo hranim in se večkrat spomnim tistega vzdušja. Bala je pozna pomlad in Jugoslavija je na svetovnem prvenstvu v košarki premagala Ameriko in Rusijo. Nam je to takrat pomenilo toliko, kot da bi pred njimi prišli na Luno, zato je dobilo svoje mesto v šolski himni, ki smo jo nato svečano prebrali na valetu.

»...Čosić, Kapičić ...In koš!!!

Kaj mar nam je kemija, Ko v zadnjih majskih dnevih vsak za košarko navija!«

Kdaj in zakaj odločitev za medicino in ne morda slavistika (glede na to, da ti pisanje že v OŠ ni delalo problemov, in glede na vse tvoje izdane knjige).

Za medicino sem se odločila tik pred vpisom, zadnji dan, in tega nisem nikoli obžalovala. Ja vsi so mislili, da bom profesorica slavistike, v srednji šoli sem bila zelo dobra tudi v angleščini, vendar se mi je takrat zdelo, da je ta poklic preveč pasiven. Učiš druge, jaz pa sem hotela spreminjati svet! Zdaj vem, da se prav z učenjem drugih spreminja svet! Sicer pa sem po svoje v življenju realizirala vse svoje ambicije: poleg medicine sem tudi psihoterapevt, predavam in učim druge. Pa tudi znanje angleščine

je našlo svoje mesto, saj sem predavala tudi po svetu. Še zdaj preberem vsaj eno angleško knjigo na teden, ne samo strokovno. S tem se mi je odprl svet svetovne literature in knjižnica mi ni nič več premajhna. Trenutno berem Harryja Potterja v originalu in res uživam v paralelnem svetu, ki si ga je avtorica izmislila. Spominja me na moje notranje svetove, ki mi jih riše moja domišljija.

S prvo knjigo – Sanje o rdečem oblaku – si naredila korak, ki je bil za večino Slovencev, kaj šele Korošcev, nepojmljiv. Javno spregovoriti o svojih težavah in njihovem reševanju izkazuje velik pogum. Misliš, da so se od leta 1993 naši ljudje kaj spremenili? So se navadili/naučili, da skrivanje oz zatiskanje oči pred njimi problemov ne zbríše. Ali so bolj pripravljeni priznati svojo nemoč in poiskati pomoč? Se ljudje z različnih koncev Slovenije pri tem razlikujejo?

Večkrat me pohvalijo za moj pogum pri razkrivanju, ampak meni se to ne zdi nič takega. Zdi se mi celo, da skrivanje in pretvarjanje itak ne prevara nikogar, tistemu, ki se pretvarja, pa svet neskončno zakomplicira. Jaz sem vedno stremela k temu, da sem taka kot sem, da se mi ni treba pretvarjati in potem trepetati, kdo bo videl skozi mojo preobleko. Včasih mi je uspevalo bolj, včasih manj, ampak tako želim živeti. Življenje je čisto preveč čudovito in nedoumljivo, da bi ga skrival. Deliti z ljudmi to, kar si, se mi zdi dejanje ljubezni in spoštovanje do njih. In to pričakujem tudi v zameno.

Pri svojem delu sem imela veliko priložnosti videti, kako pretvarjanje in laži zapletejo zgodbe ljudi in kako resnica, pa čeprav boleča, naredi red in smisel v vsem tem. Ne vem, če na ta

»pogum«, da se pokažeš takega kot si, vpliva letnica ali pokrajina tvojega rojstva; ljudje so veliko bolj zapleteni kot to. Večinoma jih pri iskrenosti ovira sram, ker so jih naučili, da nekaj v njih ni v redu in da morajo to skriti pred vsemi, tudi pred seboj. Idealno bi bilo, da bi po zaključku terapije vedeli, da so v redu, kakršni so, in da jim ni treba ničesar skrivati ali se sramovati.

Kaj je storiti nekomu, ki si sicer poizkuša pomagati, išče pomoč, a se izgublja v množici »priročnikov« (Trije koraki do sreče, Pravico imate biti srečni, Vsak lahko doseže srečo – če omenim le nekaj tipičnih naslovov) in svetovalnic, ki množično vznikajo, ker je zdaj to pač moderno in predvsem nekaterim prinaša zaslužek?

Ob tej temi še podyprašanje – ali ni postal pojem sreče prenapihljen, po drugi strani pa razvrednoten, plehek – meni se zdi veliko primernejši izraz zadovoljstvo. Kakšno je tvoje mnenje?

Psihoterapija je poklic kot vsi drugi in normalno je, da tisti ki to dela, pričakuje zaslužek v zame-no za svoj čas in energijo, ki jo je vložil v študij. To, o čemer ti go- voriš, pa ni psihoterapija, ampak iskanje sreče, navadno na poe- nostavljen »instant« način, prire- jen za tiste, ki se želijo dotakniti samo površine in se izogniti bo- lečini travme in bivanjske prazni- ne, ki bi jih čakala v globinah. Si tudi sama opazila, da je današnji svet naravnano tako, da se vse da kupiti, tudi srečo.

Sreča v življenju ni dober cilj, saj smo nevrološko tako narejeni, da začutimo srečo (po dopa- minskem sistemu, ki je temelj za zasvojenost), kadar dobimo nepričakovano dobro stvar. Če pa je pričakovana, ali če se po- navlja, pa ta sistem ne reagira

in namesto sreče čutimo dol- gčas. Ljudje se radi primerjajo z drugimi in si mislijo, da bi bili srečni, če bi imeli, kar imajo oni. Ne vidijo pa, koliko tega imajo, po čemer hrepenijo drugi, sami pa vzamejo to za samoumevno. Zdravje, na primer! Psihoterapija ni iskanje sreče, ker moraš v tem procesu iti skozi boleče in težke spomine in se spreminjaš, šele potem lahko pride do izboljšanja. Jaz bi to imenovala umirjenost, kot sem dala naslov tudi eni od svojih sedmih knjig.

Večina vsaj približno pozna po- jem nekemične zasvojenosti. Bi za vse druge lahko področje, s katerim se ukvarjaš, predstavila čisto na kratko?

Ko sem se pred dvajsetimi leti začela s tem ukvarjati, je večina ljudi menila, da si lahko zasvojen le z drogami, alkoholom, niko- tinom in podobnim. V zadovolj- stvo mi je, da je danes večina vsaj slišala za to, da lahko po- staneš zasvojen tudi z igranjem iger na srečo, s hrano, z različnimi vsebinami interneta in tudi z nezdravimi vzorci. Sicer se ver- jetno še vedno slepijo, da so te zasvojenosti manj hude, a vidim, da tovrstno vedenje jemljejo bolj resno. Zaradi takih zasvojenosti s škodljivim vedenjem se prav tako rušijo družine, ljudje trpijo in ne morejo živeti tako, kot želijo, a vendar sami tega vedenja ne morejo ustaviti, ker ga poganjajo globlje sile. Prav tem globljim silam, ki urejene v zasvojen- ski začarani krog delujejo pod površino, se zasvojeni ne morejo upreti z močjo volje. Veliko ne- sporazumov o tem izvira iz tega, da so vedenja, ki se lahko izrodijo v zasvojenost, običajna vedenja, ki jih občasno delamo vsi. Torej: ni zasvojen vsak, ki se predolgo igra z računalnikom ali igra na srečo za denar; le tisti, ki se temu

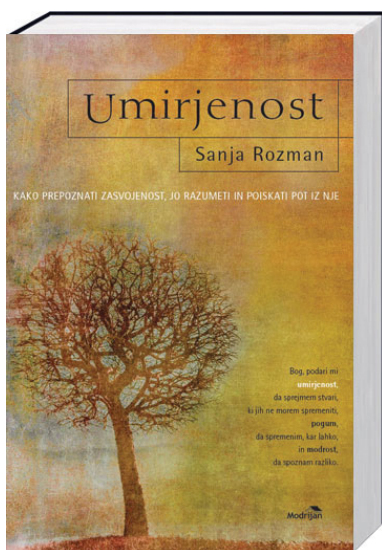
ne morejo upreti zaradi globljega zasvojenkega sistema, tisti so zasvojeni.

Kako izbereš med tistimi, ki iščejo tvojo pomoč? Najbrž jih ve veliko, preveč, da bi pomagala vsem? Kako potekajo srečanja/ delavnice? Si si v društvu *Sprememba v srcu* vzgojila pomočnike?

Veliko jih išče pomoč in ves čas, odkar delam, moram med njimi izbirati tiste, ki jim lahko pomagam. Pri tem se opiram na intuicijo: ko slišim njihove zgod- be in če začutim, da bi jim lahko pomagala, jih vzamem. Preverim tudi, kako trdna je njihova lastna motivacija, da ne bodo pobegnili že pri prvih težavah. Zberem jih v skupine po približno 15 ljudi in imam z njimi sestanke in tudi večdnevne delavnice, v katerih uporabljam številna terapevtska sredstva, ki sem se jih naučila. V teh petindvajsetih letih je bilo nekaj ljudi, ki so se po okrevanju od svoje zasvojenosti odločili za drugi poklic psihoterapevta, a vsi so se odločili za samostojno delo, tako da delujem sama.

Ob svojem delu z zasvojenostmi se srečuješ z najrazličnejšimi usodami ljudi v stiski. Kako zaščitiš sebe, saj se te najbrž nekatere globoko dotaknejo, obenem pa verjetno ne moreš/ ne smeš ponotranjiti trpljenja drugih?

Včasih je res težko poslušati trp- ke zgodbe o nasilju v družinah in še ohraniti vero v ljudi. Zaščitim se tako, da se sama držim vsega, kar svetujem drugim: vsakodnev- no meditiram, se gibljam, se dru- žim z ljudmi, ki so moje »zdravo jedro. Veliko berem in strastno rada odkrivam nove koticke lepe narave po svetu. In seveda, moja družina je moj varni pristan, ka- mor se vračam in kjer se mi vra- ča ljubezen, ki jo dajem.

Bi nas morala skrbeti vse večja odvisnost od vseh možnosti, ki jih ponuja medmrežje? Če odmislimo, kako vodljivi lahko postanejo tisti, ki verjamejo, da je vse, kar tam najdejo, resnično, obenem se pa izgubljajo čisto osnovni, vsakdanji medčloveški stiki – bi nas moralo biti strah za generacijo mladih, ali pa so se s podobnimi strahovi v zvezi z modernimi pridobitvami ubadali že naši starši?

Možnosti za zasvojenosti vedno so bile in vedno bodo. Če se ena zmanjša, se pojavijo tri druge nove. To, kar bi nas moralo skrbeti, je da so ljudje danes tudi zaradi vzgoje, ki se pretirano ukvarja s podatki in manj z grajenjem osebnosti, znotraj šibki in odtujeni od svojega jedra, zato ne cenijo svojega življenja dovolj, da bi zavrnil tisti džoint ali kozarček preveč. Kar vseeno jim je, znotraj pa so otopeli in prazni.

Pred zaključkom se vrniva še malo v Mežico – se še spomniš svojega prvega vzpona na Peco?

Oja, v vseh desetih letih, ko smo tam živeli, je nisem nikoli obiskala. Šele potem, ko sem se že preselila, si me ti povabila s seboj na vrh. Danes se spominjam samo, da je bilo naporno.

Klopce, na kateri sva sestavljali pesmice za kroniko ob zaključku osnovne šole, ni več. Tudi marsičesa drugega iz časov naše osemletke ni več. Kakšna se ti zdi Mežica danes? Kako jo vidiš, ko prideš na obletnico, ali ko v mežiško okolico pripelješ svojo skupino in tu izvajaš svoje delavnice?

Nenavadno je, ko po tako dolgem času, deset let in več, prideš v kraj, na katerega imaš toliko otroških spominov. Skoraj vsaka hiša ali vsak, ki me pozdravi, sproži plaz spominov. Vedno še odkrijem kaj novega, nove plasti sebe, ki sem jih že pozabila. Zdi se mi, da me ta povezava med nekdanjim in sedanjim naredi še globljo.

Najbrž si kljub upokojitvi še vedno zelo aktivna. Kaj vse ti napolnjuje dneve?

Kar veliko sem aktivna v svojem Zavodu Sprememba v srcu. Dvakrat tedensko si vzamem dopoldan par ur za fitness z osebnim trenerjem, ki me priganja, da presežem to, kar mislim, da zmorem. Rada hodim na izlete v hribe, gore so mi malo preveč, ker imam težave s koleno, tekaške poškodbe pač. Veliko berem, rada hodim tudi po svetu in navdušuje me morje.

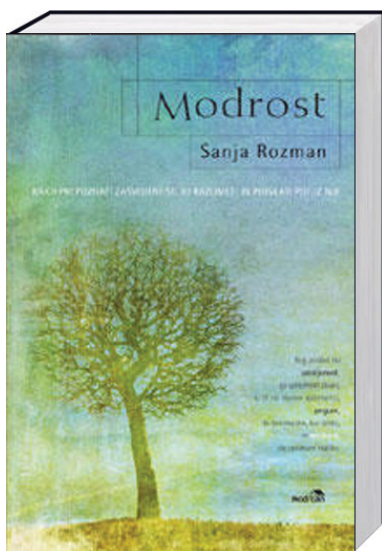
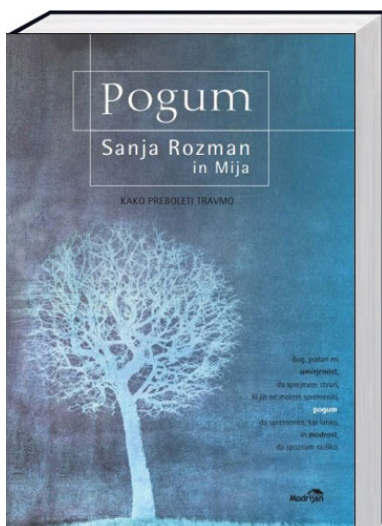
In na koncu – če te povabimo, da Mežičarjem poveš kaj o odvisnostih, s katerimi se svetovalno ukvarjaš že mnoga leta, boš prišla? Kako zaseden urnik imaš?

Za Mežičarje si bom pa ja vzela čas, če me boste povabili! Čeprav sem zelo aktivna in hodim okoli, si znam najti čas za stvari, ki so mi pomembne.

Še misel za zaključek, prosim.

Najpomembnejše, kar imam povedati ljudem, je to, da jim ni treba trpeti in se zadovoljiti z životarjenjem, ker so zasvojenosti ozdravljive in ker se je vredno potruditi!

Hvala.

MEŽIŠKI MOVŽNARJI

Se še spomnite prvega pokanja movžnarjev na Brdnikovem za praznično velikonočno jutro leta 1990?

Od te prvo osnovane skupine movžnarjev je večina že pokojnih. Med njimi Franc Friškovec, ki je nagovoril izkušene jamske strelce in jih spodbudil, da so začeli skupaj pripravljati teren, movžnarje in seveda smodnik, p.d. »purbl«.

Prejšnja oblast je movžnarje zasegla, so pa ostali shranjeni

v cerkvi na Pikovem, nekaj na Platu in pri nekaterih posameznikih. Včasih to ni bilo dovoljeno, so pa redki korajžni fantje občasno pokali na »črno«. Da se je v Mežici ponovno obudil ta star ljudski običaj, gre zasluga tudi takratnemu župniku Francu Linasiju. Spodbujal jih je in jim finančno pomagal, saj je bil nakup »purblna« precejšen

strošek in zahtevno dejanje. Bilo pa je tudi kar nekaj prijav, denarna kazen jim je dodatno izpraznila denarnice.

So pa z velikim veseljem in ponosom pokali v čast naši domovini Sloveniji ob osamosvojitvi. S spremljajočimi osebnimi težavami in pogostimi prekrški so se obrnili po nasvet k Robertu Slodeju. Odločili so se, da bodo ustanovili društvo. Leta 2000 so ga uradno registrirali kot Društvo Movžnarjev Mežica. Od takrat je predsednik društva Robert Slodej, ki vodi, skrbi in spremlja svojo triindvajset člansko ekipo. Redno testirajo movžnarje, le-teh je okrog petdeset registriranih. Vsi člani morajo resno spoštovati Statut društva, ga upoštevati, se ravnati po zakonskih predpisih, skrbeti za varnost, odgovorno ravnati pri delu z movžnarji.

Svoj sedež imajo na Kajzerjevem, kjer so si postavili svoj družbeni dom. Zgradili so ga z lastnim prostovoljnim delom in pomočjo kmetov, donatorjev lesa, prevoza in okrepcila. Enkrat letno imajo redni občni zbor ter druge sestanke po potrebi. Zberejo se na društvenih srečanjih in piknikih. V začetku junija so vsi člani dobili nove delovne obleke. Njihov dobrovoljni član je tudi sedanji župnik Jože Hrastnik, ki je na ta dan

opravi blagoslov movžnarjev in članov. V prošnjah jih je izročil v božje varstvo in izrekel zahvalo njihovem ohranjanju ljudskega izročila, ki temelji na krščanskih vrednotah kulturnih navad našega podeželja ob spremljajočih večjih praznikih in drugih posebnih dogodkih. Delujejo v okviru Mežiške doline: Ravne, Šentanel, Črna in v domačem kraju. Zelo so hvaležni občanom za njihov vsakoletni finančni prispevek

za nabavo »purblna«. Radi pokajo tudi na porokah, večjih občinsko-župnijskih dogodkih, okroglih obletnicah itd..

Prizadevnost predsednika je aktivno usmerjena v mlade člane. Želi združiti mladostno energijo z modrostjo starejših. Tradicija z mladimi ostaja ali pa z njimi zamre, če jih ne spodbujamo dovolj. Zaveda se, da je v to dejavnost vpeta vsa družina. Mora te razumeti

in podpirati, saj so v prazničnih dneh odsotni z doma.

Sedemnajstletno društveno delovanje Mežiških movžnarjev je dobro slišno, medsebojno kolegialno, vedno dobrovoljno in nalezljivo veselo.

Morda se jim pridružiš? Meni je bilo v njihovi družbi preprosto »fajn«.

Marjeta Tasič

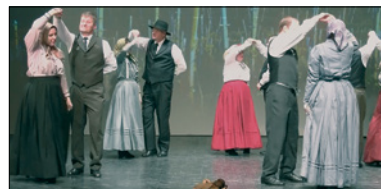
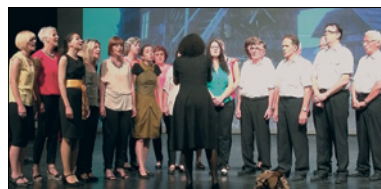
MEŽICA PLEŠE, POJE IN IGRA 2017

LETOŠNJO TRADICIONALNO PRIREDITEV MEŽICA PLEŠE, POJE IN IGRA SMO SI LAHKO OGLEDALI 24.6. V NARODNEM DOMU V MEŽICI. PRIPRAVILI SO JO ČLANI IN ČLANICE KULTURNEGA PEVSKEGA DRUŠTVA SV. JAKOB, KI SO JI DALI PODNASLOV »SLOVENIJA, MOJA DEŽELA«.

Vsa sodelujoča društva in posamezniki so pripravili program, ki je tako ali drugače opeval lepote Slovenije. Slišali smo: Saro in Klaro Kobolt ob klavirju in s flavto ter Florijana Ladinika, ki je proslavo začel s skladbo Slovenija, od kod lepote tvoje. Moški pevski zbor Mežiški knapi, pod vodstvom Metke Dobnik, je zapel pesmi Tam, kjer pisana so polja in Vem, da danes si jokal. Mešani pevski zbor Rožnik je navdušil z Ne čakaj na maj in duhovito Drim drim drimala,

Viharniki DU Mežica in mlada dirigentka Mojca Kamnik pa so pripravili pesmi Moj pobič je furman in Koroški mošt. Lovski oktet LD Peca, pod vodstvom Vojka Veršnika, je opeval Triglav in lovčevu ljubezen. Mali in veliki Mežiški frajtonarji (vodi jih Jani Orešnik) pa so naredili pravo veselico s Staro polko in drugimi skladbami – teh si lahko morda še več obetamo naslednje leto, ko so oni na vrsti za pripravo rojstnodnevne zabave za domovino Slovenijo, kot bi prireditvi

Mežica poje, pleše in igra tudi lahko rekli. Letos pa so seveda nastopile tudi izvirne organizatorke, članice pevske skupine Gorna pod vodstvom Klavdije Freidl. Slednja vodi tudi letošnjo marljive mravljice – pevski zbor sv. Jakoba, ki je zapel pesmi Lipa in Čas življenja. Zaplesali in zapeli so članice in člani Folklornega društva Pušlc, sodelovalo je tudi Društvo Literarno gledališče Treska Mežica s poetičnim vložkom Petre Štirn Janota, projekcijo filmov in fotografij, ki jo je pripravil Lovro Vreš ter vodenjem programa (Ajda Vastle). Spregovoril je gospod župan Dušan Krebel. A najbolj občuteno, domišljeno in pronicljivo se je o Sloveniji razgovoril letošnji **slavnostni govornik, mežiški dušni pastir Jože Hrastnik.**

Takole je povedal:

»Spoštovani moji sinovi in hčerke. Sem še mlada, vaša mati, Slovenija. Stara komaj četrto stoletja in eno leto. Koliko vsega smo že skupaj doživeli! Veselim se lepote, ki vam jih lahko poklanjam. Ustavite se malo več ob njih. Včasih mi je hudo, ko drvite vedno nekam mimo mene. Kakor da je tam popolnoma drugačna lepota. Zazrite se v moje studence, gozdove in vrhove. Tolikokrat me puščate samo. Samota me ubija, kakor vsakega človeka. Mogoče ne veš za nekaj mojih osebnih podatkov. Razveseljujem te z 12.114 kvadratnimi kilometri gozdov ... Kar je čisto malo manj kot 60% mojega celotnega telesa. V »lasišču« mojih gozdov raste 950 vrst rastlin ... Od tega kar 71 različnih vrst dreves. V mojih gozdovih domuje 95 različnih vrst ptic, 70 vrst sesalcev in 10 vrst plazilcev ... Moji gozdovi »pojedo« 7,5 milijonov ton ogljikovega dioksida ... Toda vam in vsemu svetu vračam 5,5 milijona ton najčistejšega kisika za dihanje ...

Kje boste našli še toliko lepote, kakor na tem mojem malem in mladem obrazu vaše Matere Slovenije? Ne ozirajte se samo na tuje. V vseh teh danostih najdete svoj mir in tihoto, ki je potrebna za vse LEPO, ČLOVEŠKO, DOBRO in BOŽJE. Da se vam ne bo zgodilo, kakor pred skoraj dvesto leti mojemu sinu Prešernu, ki je zakričal: »Modrost, pravičnost, učenost device brez dot žalovati videl sem samice. Sem videl čislati le to med nami, kar um slepi z golfljivimi lažami ... Da le petica da ime sloveče, da človek toliko velja, kar plača ... « Dvignite se nad ta brezna, ki »goltajo« cele narode in generacije, ker je človek prepričan, da lahko živi samo od kruha ... Bolijo me vaše nenehne razprtije, mnogokrat za prazne oslovske sence. Vaše življenje je neskončno več, kakor vam hočejo vsiliti proizvajalci ... Jaz umiram počasi, na obroke, ko vas hranim s svojimi lepotami, s »slastjo, ko mleko mati, samo dati, dati, dati ... « (A. Gradnik)

Ivan Cankar me je objel v »ljubezenski trikotnik«, ko mi je na uho nežno in plaho zašepetal:

»MATI – DOMOVINA – BOG«. V tem ljubezenskem trikotniku se sončim, da zmorem vsa ta zastonjska dajanja, kakor dajeta oče in mati svojim otrokom. Drugi sin iz mojega svetišča, ki je umrl blizu vaših krajev, je pisal svoji materi: »Veš mati, lepo je živeti ... Toda za kar sem umrl, bi hotel še enkrat umreti.« Ste pripravljene umreti za mene?! Če bo kdaj potrebno ... Ne samo za mene, za svojega domačega. Mož za ženo, žena za moža, otrok za starše, starši za otroka, prijatelj za prijatelja. Ali nismo morda zaradi izgube teh nadčasovnih vrednot, iz katerih raste vsaka celica človeške družbe in družine, postali »STARKA ZA VASJO«? Včasih zavidam judovski deželi. Njeni prebivalci so bili v babilonski sužnosti v šestem stoletju pred Kristusom. Tam so od njih osvajalci zahtevali, da naj pojejo katero od sionskih pesmi, da naj rajajo. Toda »kako naj pojemo katero od sionskih pesmi v tuji deželi ...« so zajokali zaslužnjeni Judje. »Če pozabim tebe, Jeruzalem, naj se posuši moja desnica ... « (Psalm 137). Ko so prebivalci te dežele – Judje – bili

pehani v krematorije vseh mogočih holokavstov, so se pozdravljali med seboj »Nasvidenje prihodnje leto v Jeruzalemu!«. O, ko bi me vsaj malo oplazila sled takega domoljuba in ljubezni do matere domovine ... Jokala bi od sreče, da bi moje sladke solze namakale vaša izsušena polja in travnike ... Moje solze bi bile rahlo deževje, ki bi ponovno napolnilo vaše izsušene vodnjake notranjega življenja ...

Sami veste, da sem skromna MATI DOMOVINA: hrepenim po neki malenkosti ... Koliko časa in denarja namenjate za svoje rojstne dneve in druga slavlja. Toda na vaših domovih bom danes in jutri videla tako malo mojih zastav ...

Poglejte, kakšno slavo je zapel pesnik Gibran celotni Zemlji. Enako velja tudi za mene, za raj pod Triglavom. Saj vas enako rojevam in živim – moji ljubljene otroci ... :

Kako velikodušna si in kako globoki so tvoji stoki! Kako močna je tvoja milost do tvojih otrok, ki so zašli od resnice v domišljavost, ki tavajo med tem, kar so izgubili in med tistim, česar doseči ne morejo.

*Mi kričimo in ti se smehljaš.
Mi grešimo in ti odpuščaš.
Mi veslamo in ti blagoslavljaš.
Mi skrunimo in ti posvečuješ.
Mi spimo brez sna in ti sanjaš v svoji večni budnosti.
Mi te ranimo z meči in sulicami, ti pa nam maziliš rane z oljem in balzomom.
Mi sejemo kosti in lobanje, ti pa jih oživljaš v topole in breze.
Mi tebi prepuščamo mrhovino, ti pa nam z zrnjem polniš kašče in z vinom zalagaš kleti.
Mi s krvjo mažemo tvoje obličje, ti pa nam umivaš obraze*

*z bistrimi študenti.
Mi jemljemo tvoje snovi za topove in granate, ti pa iz naših snovi ustvarjaš vrtnice in tulipane.
Kako brezmejnja je tvoja potrpežljivost in kako velika je tvoja milost!*

Videl sem sredi Londona in Manchesterja može in žene našega srca. Poleg Bogka so imeli kamen z Jalovca, Prisojnika in Triglava. Na koncu večerne molitve so poleg križa poljubili še te kamne in si jih priželi na razbolelo srce. In v kot oči se je tiho prikradla mala solza domotožja ... To me je vrglo na kolena, da te slavim, Domovina. »po božje«. 27 let je od tega dogodka. Od takrat, Domovina, te ljubim in slavim s sladko bolečino. Ki mi mnogokrat ne da spati...

*Miran Jarc:
O, posvečena zemlja ta*

*O, posvečena zemlja ta, slovenska, bridka, zmučena!
Na njej prebiva skromen rod
In z njo poti krvavi pot.
Iz najpreprostejših semen
Je blagotvoren sadež njen.
Zato za ped že, ne za grunt,
bo človek njen šel v boj in punt,
saj z njo deli vse svoje čase,
da ga ob koncu sprejme vase.
O, posvečena zemlja ta,
ponižana in križana
ki napojila jo je kri
njenih najskromnejših ljudi,
ki je bila moč za upor,
junaštva vzor, potem razdor.
O naš preljubi LIPIPUT,
IN TVOJA NERAZUMNA ČUD,
ki ni prihodnost, a je vera,
ki z njo živi se in umira.*

Ljubiti naše gozdove, vrhove in bregove, travnike in polja. Ljubiti našo pesem in besedo. Ljubiti našo arhitekturo podeželja in mest – znamenja ob poti, ki

preko mementa mori postavljajo vedno nazaj na zemljo ... Pogled na Peco in Uršljo goro, pogled na manjše velikane okoli naše doline ... Vse to še zdaleč ni samo po sebi umevno ... To veste vi, če je kdo tu, ki ste doživeli pekel druge svetovne vojne. Ko ste bili čez noč utišani, ko se ni smelo govoriti jezika, ki ste ga vsesali vase z materinim mlekom. To je ena največjih bolečin. Tako je svoboda DOMOVINE SLOVENIJE, VSAKE DOMOVINE PO VSEM SVETU ZA LJUDI VREDNOTA, KI JE NIKOLI NE MOREMO DOVOLJ CENITI IN ZANJO DOVOLJ SKRBETI. Kakor je rekel ameriški državnik »Prišel je čas, ko se bo potrebno vprašati, kaj pa sem jaz pripravljen darovati za domovino?«

Domovine in notranje svobode se ne da plačati. To je nad denarjem. Ljubezen do domačih logov, vetrov, potokov in gozdov, travnikov in močvirij, da čutim sestro in brata v vsakem kamnu, bilki, drevesu in potoku, hribu, skali ... Kakor nas vse uči že Frančišek Asiški iz 13. stoletja.

Danes je hkrati kresni dan. Goduje velikan življenja Janez Krstnik. Upal si je reči bobu bob. Resnično – za ceno lastne glave ... Če je med nami kakšen Janez, Ivan, Johan, Ivana, Jana – vse najboljše ob godu!

Samo usmiljenje in brezpogojno odpuščanje vsakega – vsem nam bo prineslo nazaj veselje do življenja. V tej nebeški lepoti naše matere Slovenije. Bog vas živi, dobri ljudje, ob prazniku naše skupne domovine Slovenije! Bogu hvala za Njo in za vas vse!«

Ajda Vasle

OTROŠKI
ABONMA
VPIS
2017
VABLJENI

JAVNI ZAVOD NARODNI DOM MEŽICA
VABI K VPISU LUTKOVNO-IGRANEGA OTROŠKEGA ABONMAJA,
V KATEREGA JE VKLJUČENIH ŠEST PREDSTAV
PROFESIONALNIH SLOVENSКИH GLEDALIŠČ.

SKUPAJ S STARŠI IN OTROKI
BOMO VSTOPILI V IGRIVO JESEN
IN SE PODALI NA MAGIČNO GLEDALIŠKO PUSTOLOVŠČINO
Z OBILICO IGRE, GLASBE IN PLESA.

NA ABONMA SE LAHKO VPIŠETE
DO 28. SEPTEMBRA OZIROMA DO ZAPOLNITVE SEDEŽEV.

VSE INFORMACIJE O VPISU IN PROGRAMU
NAJDETE NA SPLETNI STRANI WWW.NARODNIDOMMEZICA.SI
ALI NAM PIŠETE NA INFO@NARODNIDOMMEZICA.SI.

DOBRODOŠLI NA SEDEŽIH KULTURE!

GENERALNI POKROVITELJ OTROŠKEGA ABONMAJA JE TAB D.D..

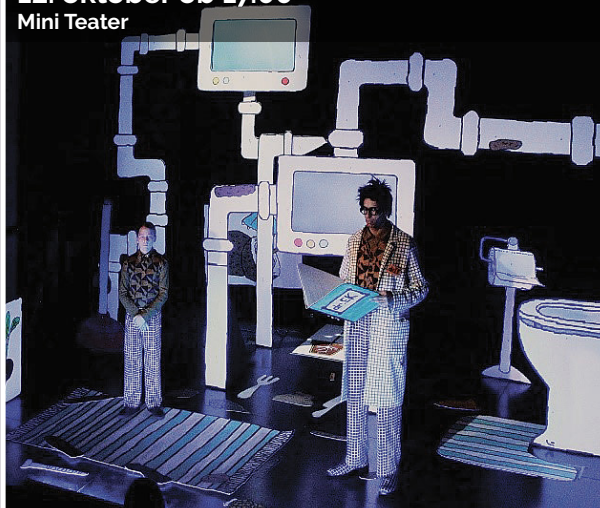
JANKO IN METKA
28. september ob 17.00
Lutkovno gledališče Maribor

S TOLKALI IN PESMIJO OKOLI SVETA
16. november ob 17.00
KD Rom pom pom

KAKČEVE DOGODIVŠČINE
12. oktober ob 17.00
Mini Teater

AFRIŠKO SONCE
23. november ob 17.00
Gledališče MalihVelikih, Zavod TUGENDE, Studio XXV

VEVERIČEK POSEBNE SORTE
19. oktober ob 17.00
Plesni Teater Ljubljana

DŽUMBUS
December, 2017
Werk 89, Cankarjev dom, Zavod Federacija Ljubljana

MCM

Medgeneracijski Center Mežica

VABLJENI NA ODPRTJE MEDGENERACIJSKEGA CENTRA MEŽICA,

v četrtek, 28. 9. 2017 ob 16. uri
v prostorih MCM, Ob Šumcu 9, Mežica.

UREDNIŠKI
ODBOR

župan
Dušan Krebel

odgovorna urednica
Jerneja Vertačnik

direktor občinske uprave
Blaž Saloven

člani uredniškega odbora
Jožef Libnik
Barbara Prevorčič
Damir Ocepek
Ida Paradiž

Glasilno Občine Mežica izhaja 4 x letno v nakladi 1.550 izvodov in ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Vsem, ki ste s prispevki sodelovali, se najlepše zahvaljujemo. Prosimo, da s svojimi prispevki tudi v bodoče sodelujete, ker bo le na ta način naše glasilo pestro in zanimivo.

Prispevki ne bodo honorirani, uredniški odbor pa si pridružuje pravico do njihovega izbora.

Oddaja dokumentov naj bo na digitalnem mediju (tekstovni članki v Microsoft Word-u, fotografije pa priložene ločeno v formatu jpeg ali tiff, in sicer na resoluciji 300 dpi s krajšo stranico najmanj 10 cm). Fotografije, ki ne bodo primerne velikosti (npr. snete iz spleta – 72 dpi / 70 KB) ne bodo objavljene. Fizično oddane fotografije, ki ste jih prispevali, lahko po objavi glasila dvignete na tajništvo občine Mežica.

Svoje prispevke pošljite na naslov:

Občina Mežica
Trg svobode 1,
2392 Mežica

info@mezica.si

izdala
Občina Mežica

lektoriranje
Jerneja Vertačnik

fotografije
avtorji člankov

fotografija na naslovnici
Miran Žlebnič (Marš na Štenge 2017)

oblikovanje
Jasna Kalčič Rajzer, atelje jk@

tisk
Malex d.o.o.

naklada
1.550 kosov

www.mezica.si